SALI
2
MART 1937
Yıl: 20-3
Sayı: 6872-992

KURUN

İSTANBUL — Ankara Caddesi
Posta kutusu: 46 (İstanbul)

Telgraf adresi: Kurun . İstanbul
Telef. 21413 (Yazı), 24570 (İdare)

Locadaki hayalet

Meraklı bir zabıta hikâyesi

Yedinci sayıfamızda devam ediyor

Müşahit heyeti niçin geri çağırıldı?

Böyle bir hâdise Hatay'da karışıklık çıkarmak istiyenlerin ekmeğine yağ sürecektir

Milletler Cemiyeti namına Hataya gitmiş olan müşahit heyeti Cenevreye çağırılmış. Öyle bir zamanda ki Halep taraflarından giden birtakım silâhlı Demir Gömleklilerin her gün Sancakta bir hâdise çıkaracaklarından bahsediliyor.

Acaba Hataydaki müşahit heyeti vazifesini yapmış, bitirmiş midir? Bitirmemişse niçin geri çağırılıyor? Eğer maksat Bayır ve Bucak nahiyelerinin Türk olup olmadıklarını tesbit için mütalealarını almaksa bu iş için müşahit heyetinden bir rapor istemek kâfi değil midir?

Herhalde Türk — Fransız anlaşması dahilinde Hatay ülkesine bir idare şekli verilinceye kadar Milletler Cemiyeti namına giden müşahit heyetinin orada kalması lâzımdır. Çünkü bu heyetin bilhassa oraya büyük bir Demir Gömlekliler kafilesi girdikten sonra vazifesini bitirmiş gibi çıkıp gitmesi bir karışıklık çıkararak bundan istifade çaresi arayanların ekmeklerine yağ sürecektir.

İngiliz - İtalyan anlaşması bozuluyor mu?

İngiltere Habeşistanı henüz nevcut telâkki ediyor

(Yazısı 4 üncü sayıfamızda)

ASIMUS

Madrit civarını aylardanberi muhafaza eden Frankocular

Hükûmetçilerden âsilere geçiyorlar

Bir başkumandan kaçtı

İngiltere ile Franko hükûmeti arasında bir anlaşma mı yapıldı?

Londra 1 (A.A.) — Gazetelerin Talaveradan aldıkları haberlerde, hükûmet saflarından milis ve ecnebi gönüllülerin kütle halinde Frankolara geçmekte oldukları bildirilmektedir. Firar hâdiselerinin böyle artması hükûmetçi saflarda maneviyatın gitgide bozulduğuna bir delil olarak gösterilmektedir.

BİR BAŞKUMANDAN KAÇTI

Salamanca 1 (A.A.) — Madrit radyo istasyonunun bir tebliğine göre, Albaceta eyaletindeki beynelmilel livaların başkumandanı, firar etmiştir.

MADRİTTE İAŞE GÜÇLEŞTİ

Londra 1 (A.A.) — Vernon Bartlett, İspanyanın hükûmetçilerin elinde olan kısmında yaptığı tetkikat neticesinde, New Chronicle gazetesinde Valanciya hükûmetini meşgul eden meseleleri sayıyor ve diyor ki:

Madrit ile Valanciya arasında normal nakliyat temin edilebildiği takdirde, hükûmetçilerin harbı kazanma

(Sonu: Sa. 4 Sü. 1)

Yeni abone tarifemiz

	Memleket içinde	Memleket dışında
Aylık	150	275
3 aylık	400	750
6 aylık	750	1400
Yıllık	1400	2700

Tarifesinden Balkanlar için ayda otuzar kuruş düşülür. Posta birliğine girmiyen yerlere ayda yetmiş beşer kuruş zammedilir.

Türkiyenin her posta merkezinde KURUN'a abone yazılır.

Dün Büyük Millet Meclisine verilen

Yeni sene bütçesi

Geçen senekinden 17 milyon Lira fazla

Maliye Vekilimizin gazetemize beyanatı

"Bu sene hiçbir verginin arttırılması veya yeniden ihdası mevzuubahis değildir„

Ankara, 1 (Hususî muhabirimizden, telefonla) — Hükûmetimiz yeni sene bütçesini bugün Büyük Millet Meclisi riyasetine vermiştir. Yeni malî bütçe projesi, içinde bulunduğumuz 1936 malî sene bütçesine göre 17 milyon küsür bin lira bir fazlalık gösterilmektedir.

Bütçe, varidat ve masraf kısımları 229.676.000 lira olarak, tamamile mütevazin bir şekilde hazırlanmış bulunmaktadır.

1937 malî yılı bütçesi, masarifatı vekâletler ve daireler arasında şu suretle inkısam etmektedir:

B. M. Meclisi 3.590.200, Riyaseticümhur 401.540, Divanı Muhasebat 602.550, Başvekâlet 1.301.960, Şurayı Devlet 236.740, İstatistik U. Müdürlüğü 312.920, Diyanet işleri 608.350, Maliye vekâleti 19.740.078, Düyunu umumiye 53.328.100, Tapu ve Kadastro U. Müdürlüğü 1.361.806, Gümrük ve İnhisarlar vekâleti 5.374.040, Dahiliye vekâleti 4.880.032, Matbuat U. Müdürlüğü 136.390, Emniyet işleri U. Müdürlüğü 5.009.934, Jandarma U. Müdürlüğü 9.372.700, Hariciye vekâleti 3.340.830, Sıhhat vekâleti 6.487.538 Adliye vekâleti 9.272.612, Maarif vekâleti 12.570.690, Nafia vekâleti 15 miyon 3 bin 322, İktısat vekâleti 5.683.060, Ziraat vekâleti 6.098.550, Millî Müdafaa vekâleti (kara) 46 milyon 733 bin 220, Millî Müdafaa vekâleti (hava) 7.823.755, Millî Müdafaa

Maliye vekilimiz B. Fuat Ağralı

(Sonu 8 incide)

Almanya eski müstemlekelerini istiyor

Büyük elçi Ribentrop'a göre muvazene

Ya müstemlekelerin iadesi, ya Alman milletinin kuvvete müracaatı ile temin edilecektir

Ingiltere Almanya ile görüşmek istememiş

Berlin, 1 (Hususî) — Londra büyük elçisi B. Von Ribbentrop Leipzig'de bir nutuk söyliyerek dört senelik plân ve müstemlekelerden bahsetmiştir.

Büyük elçi ezcümle demiştir ki: "Alman ekonomisini idare edenler son seneler içinde yabancı memleketlerle normal tecim mücadelesi temini için müthiş gayretler sarfettiler. Bütün bu teşebbüsler akim kaldıktan sonradır ki dört senelik plânın tatbikine karar verildi. Bu plânın tatbikine Almanyayı mecbur edenler yine yabancı memleketlerdir. Başlangıcında plânla alay ettiler. Bugün öğreniyoruz ki, Almanya ile ancak bu plândan sarfınazar ettiği takdirde müzakere edilebilirmiş. Almanya mutlak bir otarşi peşinde değildir. Hakikatte otarşi hareketine diğer memleketler başlamışlardır.

B. Von Ribbentrop ile B. Eden

B. Von Ribbentrop, müstemleke meselesine geçerek demiştir ki:

"Versailles muahedesi milletleri zengin ve fakir iki zümreye ayırdı. Buna binaen, dikte edilen bu barış bir taraftan hoşnutsuzluk, diğer taraftan da itimatsızlık uyandırdı. Bu sıkıntıyı yeni bir müvazene ile bertaraf etmek bütün devletlerin menfaati icabındandır. Bu müvazeneyi bulmak lâzımdır. Zira mu-

(Sonu: Sa. 4 Sü. 3)

Radyo Müsabakamız Başladı

iştirak ediniz

Bu suretle 350, 250 ve 150 liralık mükemmel birer radyo makinesine sahip olabilirsiniz

KURUN memlekette radyonun aldığı ve alacağı ehemmiyet bakımından okuyucularına iyi radyo makinelerini tanıtmak ve bu iyi makinelere sahip etmek için bir müsabaka hazırladı. Bu müsabakada tercih edilmesi lâzım gelen makineler anlaşılacağı gibi bu iyi makinelerden üç tanesi de müsabakaya iştirak edip iyi vasıflar tayinde yararlığı olanlara hediye olarak verilecektir.

Bahar ve kurbağalar

Yazan :

Kenan Hulûsi

Böyle bir mevzuu bugün için belki de mevsimsiz telâkki edecekler olabilir. Fakat İstanbulda baharın nerede başlayıp nerede bittiğini hangimiz tayin edebilmişizdir? Hattâ ayrı, ayrı semtlerde değil, aynı mahalle içerisinde bile onun gelip gelmediğini boşuna yere arar dururuz. Komşularımızın bahçesinde bir bahar dalı etrafında vızıldayan arılar, çok kereler, bizim kendi bahçemizin kapısından geriye dönmek lüzumunu duymuşlardır. Acaba, bizim bahçelerimizin çiçeklerinde, onları büyütüp besliyecek ve dilleri ucuna yaz vaktinin tadını bir saat saniyesi gibi damlatacak bal ve usareler mi yok?.. Yoksa arılar, bizim bahçemize uğramamak için, Oskar-Vayldın bir hikâyesini mi okumuşlardır?. Belki hiçbiri!. Sadece, sırtlarını komşumuzla birbirinin arkasına vermiş bahçelerimizi birbirrinden haber siz yalayıp geçen iki ayrı rüzgârın ılık ve serilinliğidir ki, bize, yaz ortasında gelecek olan mevsimi geçmiş bir bahara karşı, komşumuzu kıştan yaza ayıracak çiçekli bir dal getirmiştir.

Onun içindir ki baharı. bahçelerimizde gözle aramaktan daha ziyade kulaklarımızla duyup yaşamak mecburiyetindeyiz.. Ve şüphesiz kurbağa sesleri bir erik dalındaki coşkun cünbüşünden çok daha evvel, hatıraları boşalmış hafızamıza, bunu bir su gibi damlatmak için çalışırlar..

Toprağın ısınmaya başladığını bütün hayvanlardan daha ziyade kurbağaların hissetmiş olmamalarında şüphe yoktur.

Çünkü yeşil yaprak ve ilk tomurcuklar henüz dalların uçlarında ele sıcak bir müjde gibi gözükmeden kulaklarımızı kurbağaların sesleri doldurur.

Nitekim iki üç haftadanberi onları yeniden duymaya başladık. Fakat apartımanlı mahallelerde ve kalorifer yanımda oturanlarımız değil.. Şehir dışında ve bize hemen bir kurşun atımı kadar uzak mesafedekileri dinliyecek olursanız toprak yüzünde yeni ve sıcak bir kımıldama gözükmeğe başlamıştır.

Hakikaten İstanbulda baharın nerede başlayıp nerede bittiğini hangimiz tayin edebilmişizdir. Onu henüz daha konuşmaya vakit kalmadan, harareti fayrap edilmiş demir bir soba sıcaklığı ile, yazın temasını birdenbire alnımızın üzerinde hissederiz.. Baharı getirmekte acele edenlerimiz haklıdır.

Sayfiylerde oturanlar topraklarm yavaş yavaş artık gerinmeğe başladığını söyliyorlar.. Adeta bir el ve görünmez bir el, onları dürtüşlüyor. Yaz birdenbire kaldıracak..

Bununla beraber içimizde baharı ilk haber veren kurbağalar olduğu gibi ilk hisseden de yine onlardır. Toprak içinde yaşamaya alışmış kurbağalar, toprakların ısınmaya yüz tuttuğunu, en çok ağaç ve yeşilliklerin bilecek olmalarına rağmen, onlardan daha fazla hissetmek ilmine vakıftırlar. Kurbağaların bahara tuttukları ses alkışı, açıldıkça uzayan bir ses yumağı halinde ta ağustos böceklerinin kulaklarına kadar yuvarlana yuvarlana devam edip gidecektir. Onların sesinden sayfiyelerimizde kurtulmaya imkân var mıdır? Ve onları işitmemek için pencerelerimizi kapar mıyız?.. Kim demiş?. Odamızda kulaklarımızın alıştığı ve ruhumuzun yalnızlığını giderecek bir saat sesini elimizle ince bir deri gibi kesmeğe ve onu bir dolabın içine hapsetmeğe imkân var mıdır?.. Hattâ kurbağaları en lüzumsuz bir tabiat sesi gibi iddia edenlerimiz bile, perdelerin beri tarafında hafif bir gün aydınlığı odalarını baştan başa doldurduğu dakika, nihayet, pencerelerini açmak lüzumunu hissedecek lerdir.

Çünkü kurbağalar, müz'iç kurbağalar, hissimize hulûl etmesini bilirler.. Ve artık toprak, su ve çamur içerisinde biten bir kurbağa şarkısı etrafındaki sandal ve hafif insan seslerini geçerek, odalarımızı yataklarımıza kadar istilâ edecek ve onlardan hiçbir vakit kurtulamayacağız.. Gece içerisinde lüzumsuz gördüğümüz bu ses bizi bir ağ meharetile yakalayacaktır.

Bahardan erken bahsettiğimi iddia edenler yanılıyorlar.. Kurbağalar, sayfiyelerimizde, çoktan şarkılarına başladılar.

— Şu kuşu yakala, yoksa burada kaldığımızın resmidir. Makinenin yedek aksamını yuttu.

Günlerin peşinden :

Tesadüfler!

Vaktile Fatihin İstanbulun fethinde kullandığı büyük bombardıman topunu döken mühendis Orban dahaevvel Bizanslılara müracaat etmiş idi. Eğer o zaman Bizans imparatoru Macar fen adamının teklifindeki kıymeti takdir edebilmiş olsaydı İstanbul surlarını döven büyük top tamtersi şehrin surlarını tahkim eyliyecekti. Hatta belki de Sultan Mehmet İstanbulu fethetmek teşebbüsüne hiç girişmiyecekti. O zaman cihan tarihinin cereyanları da tamamen başka istikametler alacaktı.

Görülüyor ki bütün dünyanın mukadderatı üzerine büyük tesirler yapan büyük hadiseler bazan küçük tesadüflere, bu tesadüfler ile karşılaşan iktidar sahiplerinin şahsî meziyetlerine ve telâkkilerine bağlıdır. Tesadüflere göre bir kibrit çöpününucunda beliren küçük bir alev bütün dünyayı mahvedecek bir yangın çıkarabildiği gibi bütün âlemi nurlandıracak bir aydınlık da yaratabilir.

Hasan Kumçayı

Akisler :

Yolcu salonu

İstanbul liman idaresi yeni yolcu salonu etrafında geçenlerde bir müsabaka açtı. Bir yolcu salonu ne itibarla mühimdir?. Şu itibarla ki oraya yalnız bizim içimizden ve bizden olanlar değil ayni zamanda bize yabancı olanlar da uğrayarak ve bizim hakkımızda ilk intibaları orada edinmiş olacaklardır. Falih Rıfkı "Ulus" da dün bu meseleyi tahlil etmişti:

Şark, Balkanlar, Orta Avrupa veya Şimal diye bir takım tasnifler duyarsınız. Bir trenin sizi olanca hızı ile Şamdan Stokholme doğru uçurduğunu tasavvur ediniz: Şark, Balkanlar, Orta Avrupa ve Şimal, bunların hepsi, nihayet, birer umumî manzarada göze çarparlar. Bu manzarayı tabiat ve yapılar vücude getirir. Bir milletin kültür seviyesininin derecesini, evvelâ, bu umumî manzaranın kılavuzluğu ile ölçersiniz. Ve daha garibi, garp medeniyetine mensup bir teknik enternasyonalinin, yavaş yavaş, seviye yükseldikçe hâkim olduğunu sezersiniz. Bu hususta millî sözünde fazla ısrar etmeyiniz ve onu iyice tartınız. Garp medeniyeti âlemi içinde, hele bu umumî manzara bakımından benzeyişler, benzemeyişlerden pek çoktur. Millî diye ne çirkin, ne kötü, ne çürük yaptırılamaz. Millî, aksi vasıfta olanların bize has karakteri demek olacaktır. Biz evvelâ yüksek bir mimarî san'atı kuran mimarlar yetiştirmeğe çalışıyoruz. Millî orada doğacaktır. Bununla millî sözünün ticareti arasında ne büyük fark var!

Süratle kendimizi de bulacağız. Fakat inşada yalnız büyük kabiliyetleri kullanmak an'anesinden ayrılmamakla! Ya büyük bir mimar, ya ciddî bir müsabaka!

Bütün devirlerden nihayet yapılar ve metinler kalır. Şu Ankaranın plâna sadakat gösteren tarafları ile plândan ve güzel san'atlar kontrolundan kaçmağa teşebbüs eden taraflarına bakınız: Birinde dünyayı bize hayret ettiren bir yüksek seviye, ötekinde bizi bile kendimizden utandıran sakatlıklar.

KÜLTÜRLÜ ADAM KİME DİYECEĞİZ?

Kültürlü adam kime diyeceğiz? Kültür hayatımızda halledilmemiş olan meselelerden birinin de bu olduğunda şüphe yok! Hasan Âli Yücel dünkü Akşamda bunu araştırıyor:

Anlaşılması ve anlatılması güç olan mürekkep mefhumları tarif etmek için en pratik yol, iltibasa en çok müsait olan tarafları silerek o mefhumların kendilerini meydana çıkarmaktır. Bunu yapmak için kimlerin kültürlü adam zannedildiği halde hakikatte bu vasfı almağa lâyık olmadıklarını söylemekten başlıyalım. Şarkta ve Garpte öyle bir tip insan vardır ki bunların bariz vasıfları çok bilişleridir. Bizde ayaklı kütüphaneGarpte ansiklopedik adam dedikleri bu zümre mensupları hiçbir noktada derinleşmeden ve bilgilerini iç ve dış hayatlarına katmadan dimağlarında bir otel müşterisi gibi saklarlar. Esaslı bir araştırma hamlesini doğuracak hayatî bir meseleleri yoktur. Gelişi güzel öğrenmişlerdir; gelişi güzel yaşarlar. Her telden çalan bu adamları sakın kültürlü adam sanmayınız.

Bunlardan başka bir de sözüm yabana ihtisas sahibi dedikleri yine muayyen bir sahada malûmatlı, hattâ muvaffakiyetli sayılacak tipler vardır. Meselâ bir kimyagerdir. Canlı cansız maddelerin terkibini, istihsal suretlerini, tahlillerini, miyarlarını, bütün girdi çıktılarını bilir. Fakat bu bilgi mevzuunun dışında her ne varsa duygularını onlara tamamile kapamış bir haldedir. Gazete okumaz, umumi mevzulara taallûk eden hiçbir kitab eline almaz, kimya ehemmiyetinde ilim olamıyacağına inanmış ve kendini sadece ona vermiştir.

Böyle bir insan en ince noktalarına varıncaya kadar bildiği canlı cansız maddelerin, kendi yaşadığı devir içinde oynadığı iktısadi rolleri, bunun milletler hayatına tesir şekil ve derecelerini, yakın ve uzak istikballerde kendisinin yaptığı veya başkalarından öğrendiği yeni keşiflerin milletler hayatı üstünde ne gibi değişmeler yapacağını bilmesine imkân yoktur. O, iki müvazi duvar arasından yürütülen bir esir gibi nereden gelip nereye gittiğinden habersizdir. Böylesinin bilgisi bir noktada ne kadar derin olursa olsun kendisine kültürlü adam diyemeyiz.

Bilgisi sığ, fakat geniş; bilgisi bir noktada ihtisaslaşmış, derin fakat dar bu iki tip adamı hayalinizde şimdi anlatacağım şekilde birleştirdiğiniz zaman kültürlü adam tipini bulabilirsiniz. Kültürlü adam, kendi hayatının muhtelif merhalelerinde edindiği bilgiler, tecrübeler ve intibalardan istifade ederek hayatın her safhasına zekâsının iğnesini, çiçekler üstünde dolaşan arılar gibi batırabilmek kudretini kazanmış adamdır. Onun kafasında bilgiler, pasif bir fotoğraf camına çarpan hayaller değildir. Elde ettiği malûmat, herhangi bir hayat vazifesini işleten bir muharriktir. Binlerce nebatın lâtince isimlerini hafızlar gibi sûre sûre kafasında saklamaz. Tabiatin bu canlı yaratıklarını o büyük bütünün kendi gibi bir parçası olarak mütalea eder. Onun nasıl yaşadığını anlamak için çırpınan tecessüsü-

Çekoslavakya

Ankaraya yeni bir sefir mi gönderecek?

Şehrimize akseden bir habere göre Çekoslovakyanın Ankara elçiliğine Çekoslovakyayı yakın vakte kadar Bükreşte temsil etmiş olan B. Şeba getirilecektir .

Ancak şurası var ki, Çekoslovakyanın halen Ankara elçisi olan B. Hala'nın değişmesi mevzuubahis değildir.

Ankaraya tayin edileceği söylenen Çekoslovak diplomatı B. Şeba, son zamanlarda Rus — Romen hududu alâkadar eden bir kitap neşredenek Orta Avrupa siyaset âleminde büyük heyecan uyandırmış, Çekoslovak parlâmentosunda mühim münakaşalara mucip olmuş, neticede Bükreş elçiliğinden istifa etmişti.

B. Şeba'nın istifası Çekoslovak hükûmetince henüz kabul edilmemiştir. Ankaraya tayin edileceği rivayetleri etrafında dün, şehrimizdeki salâhiyetli Çekoslovak mahafiline baş vurduksa da, şu dakikaya kadar *"Bu meseleye dair malûmatları olmadığını"* söylemişlerdir.

Belediye zabıtası talimatnamesini hazırlayacak komisyon

Belediye zabıtası talimatnamesini esaslı bir şekilde tadil etmek üzere şehir meclisi azalarından mürekkep bir komisyon kurulmuştu. Bu komisyonun azaları arasında bazı değişmeler olmuş çalışmalar bir müddet durmuştur.

Belediye reisl tarafından eksilenlerin yerlerine yenileri seçilerek komisyon azaları tamamlanacak, talimatnamenin meclisin nisan devresine yetiştirilmesine çalışacaktır.

Acaba hangisini biliyor sunuz?

1 — İstanbuldaki Hamidiye suyu ne vakit akıtıldı?.

2 — Yeni Türk harfleri ne vakit kabul edildi?

3 — Mahmut Şevket paşa ne vakit öldürüldü?

4 — Mikroskop ne vakti icat edildi?

5 — Çırağan sarayı ne akit yapıldı, ne vakit yandı?

Geçmiş Kurunlar

SAKALIMI GÜZEL TRAŞ EDİNİZ MADAMLARA HOŞ GÖZÜKMEK İSTERİM

Meşhur kadın katili Landru'nun davası bir defa daha rüyet edilmiştir. Bu defa mahkeme gizli cereyan ediyordu. Versay mahkûmunun müdafii artık yalnız bir adamın kalbini heyecana getirecekti: Reisicümhurun... Bununla beraber bir çok gazeteler bu sıralarda Landru'nun tıraş olmakla meşgul ve neş'eli göründüğünü söylemektedirler. Mahkûm perükârına:

— Sakalımı güzel tanzim edin, madamlara sonuncu olarak hoş gözükmek isterim demiştir.

Bir çorap meselesi!

Şeytan aldı götürdü satamadan getirdi

Yazan:
Osman Cemal Kaygılı

Ortada şimdi bir çorap ve çorapçılar meselesi var. Fakat, benim bu yazıda size anlatacağım (bir çorap meselesi) kaç gündür gazete sütunlarını dolduran çorap meselelerinden bütün bütün başkadır. Ama diyeceksiniz ki:

— Sen geçenlerde, yine bu sütunlarda, bir dişçi muayenehanesinde unutmuş olan kadın iskarpinleri meselesinden de bahsetmiştin; mevzular mı, hep böyle iskarpin gibi, çorap gibi pek aşağı kısımlara mahsus ve daima ayaklar altında sürünen şeylerden alacağına, şöyle biraz yukarılara blûzlara, ceketlere, kaşkorselere şapkalara doğru tırmansan a!..

İyi ama, a dostlar, yazılarımın yüzde doksanında mevzuu, ben arayıp zorla bulmam; o mübareğin kendisi gelip beni bulur.

Ne yapalım, hem benim, talihime, hem siz okuyucularımın kısmetinize geçen sefer dört çift kadın iskarpini çıkmıştı. Bu sefer de bir çift erkek çorabı çıktı.

Hani, bir çift erkek çorabı deyip de geçmeyin ha! Bu bir çift çorap bazan insanın başına öyle işler getiriyor ki buna sizde şaşın, ben de şaşıyım!

Meseleyi bana, bugün gazeteye gelirken otobüste eski bir mektep arkadaşım anlattı. Önce kendisine ben sordum:

— Ne o, bugün işe geç kalmış-sın!

Adamcağız:

— Nasıl kalmam azizim! der gibi bir iki tarafa salladıktan sonra anlatmaya başladı:

— Bugün evde başıma bir iş geldi ki olur şey değil.. Sabahleyin aya giyecek çorap bohçasını açtığım zaman en üstte duran ayrı ayrı iki tek çorap elime geçti.. Bundan, ihtimal bu tek tek çoraplar yanlışlıkla birbiri üzerine konmuş deyip bohçanın altındaki başka çoraplarını arasında bu tek tek çoraplarının öteki teklerini araştırmaya başladım. Fakat, ne gezer? İşin yoksa ya!

Geriye kalan bütün çoraplar hep çift çift olarak üstüste devşirilmiş olduğu halde en üstteki tek tek çorap ile öteki teklerini bir türlü bulamadım. Derken bayanı çağırıp işi anlatınca tuttu, bohçadaki bütün çorapları birkaç defa altüst ettiği halde bir tane bunların öteki teklerini kabil değil, bulamadı. Bu sefer aldı mı beni bir merak!

Bu merakla bayana sordum:

— Yoksa komşu kadın, bayram den önce ufak tefek yıkarken sakın bir çorapları kirli sepetinden tek tek alıp yıkarken de tek tek yıkamış oldum!

Bayan:

— Belki, dedi, çünkü desenleri hiç birbirine uymıyor ama, renkleri dikkatçe birbirine benziyor. İhtimal ki de öyle olmuştur; bunların tekleri kirlilerin arasında kalmıştır.

— Şu halde kirlilere bir bakalım!

— Yok canım, ne lüzumu var, haydi sen işine git; ben sonra bakarım!

Merak bu ya, damarım tuttu, bayanı dinlemeyip kirli sepetine yanaştım. Tabiî, bizim bayan da beraber yanaştı. Haydi şimdi çamaşırdan, yatak, yorgan çarşafından, yastık yüzünden, masa örtüsünden havlu-dan, peşkirden, mendilden, çoraptan kirli sepetinde birikmiş ne varsa biz onları karı koca karşılıklı harman etmeğe başladık.

Fakat kaç para eder azizim? O koskoca sepet, üstüste iki defa boşaldı, boşaldı, doldu; yine aradıklarımız yoktu. Bayan artık hiddetli hiddetli söyleniyordu:

— Yahu, bulunmayan iki tek çorap olsun, işine, gücüne geç kaldın, haydi git artık! Nerede ise elbet sonra çıkarlar meydana!

İyi ama, bunu kim dinler? İş bir kere benim kafama saplanmış, bir türlü bulunmayan iki tek çorabın ne olduğu, nereye gittiği beynimi bir kurt gibi kemirmeğe başlamıştı. Hay di bu sefer de yine karı koca birlikte evdeki sandıkları, dolapları, aralıkları, köşeleri, bucakları fellem fellem aramaya!

Arkasından yine ikimiz birlikte haydi koca bahçeye! Ben, acaba diyordum: Komşu kadın bunları yıkayıp bahçeye astığı zaman rüzgârla bir tarafa uçmuş olmasınlar!

Bahçeye değil a, dama çıkmış olsak artık bu çorapların teklerini bulamayacağımıza aklımız kesince ben fırladım, bayramdan birkaç gün önce evde ufak tefekten bayramlık öteberi yıkamış olan kadının evine..

Hatuncağız:

— Vallahi, dedi, ben, o gün, beş altı çift çorap yıkamıştım ama hepsi de çift çiftti ve hepsini de bahçeye asmıştım.

Tekrar eve döndüğüm zaman aklıma, bizim çok yaramaz kedi yavrusunun bunları henüz bohçaya girmeden alıp bir tarafa sokması geldi. Haydi bu sefer de evdeki keçelerin, kilimlerin halıların altını üst etmeğe.. Fakat, yok, yok, yok!

Şimdi de aldımı beni boş yere bir hiddet! Bayan hiddetlendiğimi görünce o büsbütün hiddetlenerek bağırdı:

— Sen mutlaka kaçırdın be adam? Kayboldu ise kayboldu ne yapalım! Bunun kemali nihayet birer tek çorap..

— İyi ama, geriye kalan öteki tekler artık bir işe yaramaz ki!

— Yaramazsa yaramasın, kıyamet kopmaz ya!

— Kıyamet kopmaz başka! Lâkin bunların tekleri ne oldu? Bunları iyi saatte olsunlar, yahut şeytanlar alıp götürmediler ya!

Ve bu şeytan sözünden aklıma şu mahut tekerleme geldi:

"Şeytan aldı, götürdü,,

"Satamadan getirdi!,,

Ben yarı hiddetli, yarı alaylı bu tekerlemeyi söyliyerek hâlâ evin içinde bir arayıcı fişeği gibi fıldır fıldır biraz daha döndükten sonra artık kan beynime sıçramış bir halde makasa yapıştım.

Bayan, kaşları çatık sordu:

— Ne yapacaksın makası?

Ben yerdeki tek tek çorapları elime alarak cevap verdim:

— Ne yapacağım, şunları parça parça doğrayayım da bari içim rahat etsin!

Birinci teki ortadan iki parça ederek bıraktım. Bayan, fena fena gülüyordu. Lâkin ikinci teki de yine ortasından iki parça edince bu sefer de bendeniz fena fena gülmeğe, hattâ kahkahayı salıvermeğe başladım.

Bayan tekrar sordu:

— Ne gülüyorsun deli gibi öyle? Sapıtıyorsun galiba!

Ortadan ikiye bölünmüş olan ikinci çorabın içyüzünü kendisine uzattım:

— Ayol, dedim, bunlar tek tek değil, bal gibi çiftmiş.. Lâkin, sen bunları, yıkanıp kuruduktan sonra devşirirken birini yüzünden, birini de tersinden devşirip bohçaya koymuşsun!

Bayan şaşkın şaşkın bunları biraz süzdükten sonra:

— İşte, dedi, hiddetle kalkan ziyanla oturur! diye buna derler.

Kesmese idin onları olmaz mıydı?

— Kesmese idim ama, işin böyle olduğu ne benim aklıma gelecekti, ne senin! Tabiî çoraplar da öylece, bohçanın içinde sittin sene birbirlerine dargın vaziyette pinekleyeceklerdi. Bunları kesmekle hiç olmazsa meraktan kurtuldum.

Deyip sokağa fırladım. İşte azizim, bugün işe geç kalmamın sebebi!

Nasıl, bizim eski mektep arkadaşının bu yeni çorap macerasını beğendiniz mi?

Ondülâsyon makineleri

Talimatname Şehir Meclisinin dünkü toplantısında kabul edildi

Berber dükânlarında damgasız alet 1 Haziran dan sonra yasak

Bir berber dükkânında

Şehir meclisi dün saat on beşte ikinci reis vekili Bay Tevfik Türenin başkanlığında toplandı. Vefat eden Sarıyer azası İsmail Hakkının yerine çağırılan Bay Ali meclise takdim olundu.

Yeniden bir hasta nakliye otomobili alınması için bütçede bir münakale yapılması bütçe encümenine, bazı komisyonlara aza seçimi reislik divanına havale edildi.

Permanat makineleri hakkında mülkiye ve sıhhiye encümenlerinden gelen müşterek mazbata okundu. Encümenler yaptıkları tetkikler neticesinde talimatnamenin üçüncü maddesinin son fıkrasını şu şekilde değiştirmişlerdir. "Bu talimatnamenin tatbikinde berberlerin kullanmakta oldukları bütün aletler belediye fen heyetince muayene edilecek ve muayenede muvafık görülenler bu heyet tarafından damğalandırılacaktır.

1937 senesi haziranından itibaren berber dükkânlarında ve güzellik müesseselerile buna mümasil yerlerde saç kıvırmaya mahsus damgasız alet bulundurulması ve bunların kullanılması yasaktır.

937 haziranından sonra berber dükkânları güzellik müesseseleri ve buna mümasil yerlerde saç kıvırmaya mahsus damgasız alet bulundurulduğu ve kullanıldığı takdirde bunlar belediyece menedilecek ve bir daha kullandırılmıyacaktır.,, Encümenlerin bu şekildeki tadili kabul olunduktan sonra talimatname tasdik edildi.

Tekaüt edilen sıhhat müdür muavini Samiye 1980 lira ikramiye verilmesi kabul olundu. Şehrin muhtelif yerlerine konacak iki bin lâmba mukavelesi fen heyeti müdürlüğü tarafından meclise verilmişti. Mukavele tetkik olunmak üzere Nafia ve mülkiye encümenlerine verildi. Belediye reisliğinden gelen bir tezkere okundu. Bunda üç marttan itibaren meclisin on beş gün müddetle uzatıldığı bildiriliyordu.

Sürp Agop mezarlığı hakkında kavanin encümeninden gelen mazbata okundu. Ermeni patrikhanesi ile belediye arasında çıkan tazminat davası bir yandan yürürken belediye bu işi sulhan halletmiş, bu arada da mahkeme belediye lehine karar vermişti. Encümen sulhan yapılan anlaşmanın muteber tutulmasını muvafık görüyordu. Kabul edildi. Perşembe günü toplanılmak üzere celseye nihayet verildi.

Hastanelerdeki poliklinik tedavilerinden

Hazırlanan tarife mucebince bir miktar para alınacak

Belediye hastanelerindeki poliklinik lerde fakirlerden ziyade halü vakti yerinde olanların muayene ve tedavi edildikleri yapıla ntetkiklerden anlaşılmış, polikliniklere başvuracaklardan yirmi kuruş alınması belediye reisliğince şehir meclisine teklif edilmişti.

Belediye reisliği tarafından bu hususta bir talimatname ve bir de ücret tarifesi yapılmıştır. Müracaat için alınacak yirmi kuruştan maada röntgen, ültraviyole ve bunlara benzer tedaviler için de para alınacaktır. Bu hususta bir de tarife hazırlanmış; şehir meclisine verilmiştir. Bu tarife ve talimatname bir hafta zarfında meclisin tasdikinden geçecek, Ankaraya gönderilecektir.

Bununla belediye senevî elli bin lira kadar bir varidat temin etmiş olacaktır.

Ekmek fiyatları değişmedi

Un fiyatlarında fazla bir değişiklik olmadığından bu hafta ekmek fiyatları değiştirilmemiştir.

Hizmetçinin marifeti

Tepebaşında Kabristan sokağında oturan İngiliz tebaasından Lilinin hizmetçisi Astrok iki yüz lira değerinde bir yüzüğü ve bir altın kalemi alıp evden kaçmıştır.

Lili zabıtaya başvurmuş, hizmetçi Beyoğlu cadesinde dolaşırken yakalanmıştır.

Şeker ihtikârı mı?

Son günlerde şeker fiyatları otuz kuruştan birdenbire 32 kuruşa fırlamıştır. Fiyat otuz kuruş olarak tesbit edilmiş olmasına rağmen, kilo başına iki kuruş artmasını, şekerciler sandıklarda fazla kırık ve toz çıktığına atfedilmektedirler. Yine şekercilerin iddia ettiklerine göre sandıkla aldıkları şeker kendilerine ancak 31 kuruşa mal olmaktadır.

Meseleyi alâkadar makamlar tetkik etmeğe başlamışlardır.

Çin askerî heyeti gitti

Birkaç gündür şehrimizde bulunan Çin askerî heyeti dün akşam Romanya vapurile Yunanistana gitmiştir.

Mısıra posta

Öğrendiğimize göre Mısır ve Suriye sahilleri ile limanlarımız arasında muntazam postalar tesis edilecektir. Vapurlar gidişte Selânik ve Pireye de uğrayacaktır. Bu seferler yeni vapurlarla yapılacak, ancak iki vapur gelinceye kadar elde mevcut olanlardan istifade yolları aranacaktır.

Nüfus Umum Müdürü geldi

Nüfus müdürü umumisi Bay Muhtar şehrimize gelmiş, dün valiyi ziyaret etmiştir. Bay Muhtar birkaç gün kalar nüfus işlerini gözden geçirecektir.

Bir köpek beş kişiyi ısırdı

Yeşilköyde bir köpek kudurmuş, beş kişiyi ısırmıştır.

Isırılanlar İbrahim, Eftim, Nikola, doktor Tahya, sekiz yaşında Cevahirdir. Köpek tutulmuş, ısırdığı kimselerle birlikte kuduz tedavihanesine gönderilmiştir.

Sir Persi Loren geldi

Ankarada bulunan İngiltere büyük elçisi Sir Persi Loren şehrimize gelmiştir.

Yeni şilepler ısmarlıyoruz

Bu surette ihraç maddelerimiz kolaylıkla sevkedilebilecek

Hükûmet mecmu tutarı 100,000 tondan aşağı olmamak üzere 16 milyon liraya 14 yeni şilep ısmarlamağa karar vermiştir. Ayrıca bu şilepler alınıncaya kadar on beş seneden yaşlı olmamak üzere diğer bazı şilepler de alınacak, Vapurculuk şirketinden devir alınan Vatan, İnönü ve Tan vapurları da şilep haline getirilecektir.

Bilhassa ihraç maddelerimiz için en büyük bir sıkıntı teşkil eden mesele ortadan kalkmış bulunacaktır. Bu yaz, bir çok ihracat tüccarlarımız, hükûmete müracaat ederek ecnebi vapur kumpanyalarının ihraç mevsiminde navlun fiyatlarını yükseltmekte olduklarından şikâyet etmişler, neticede yapılan teşebbüslerden sonra ancak bir miktar ücret eksiltilebilmişti.

Yeni şilepler işe başladıktan sonra bu sıkıntı tamamile ortadan kalkacaktır.

İngiliz - İtalyan anlaşması bozuluyor mu?

İngiltere Habeşistanı henüz mevcut telâkki ediyor

Önümüzdeki mayıs içinde yeni İngiliz kralı için yapılacak taç giyme törenine bütün devletler gibi Habeşistan imparatoru Haile Selâsiye namına da bir davetiye gönderilmesi bugünün en mühim siyasî meselelerinden biridir. O kadar ki bu davet üzerine İtalyada hasıl olan hiddet ve galeyandan bahseden "Times,, gazetesi bile:

— Ne oluyor? İngiliz - İtalyan anlaşması bozuluyor mu?,, diye bir sual sormanın yersiz olmadığına işaret etmiştir.

Hâdise o kadar beklenmiyen bir zamanda oldu ki birdenbire herkes şaşırdı. Acaba İngiltere Haile Selâsiyeye Habeşistan devleti namına değil de kendi şahsî için hususî bir davetiye mi gönderdi diye şüpheye düşenler bulundu. Fakat aradan çok geçmedi. Davetin resmî ve diğer devletlerden farksız olduğu anlaşıldı. İşte o zaman bütün İtalyayı bir hiddet ve galeyan sardı.

Resmî İtalya mahafilinin mütalesı şudur: İngilizler etikete çok riayet eden bir millettir. Bu bakımdan Negüsün daveti İngiliz an'anesine uygundur. Bununla beraber biz bu tarzı harekette İtalyaya karşı bir hakaret görüyoruz. Ve bu daveti reddediyoruz. İtalyan gazetelerine gelince, onların tenkitleri ve protestoları daha şiddetlidir. "Ne oluyoruz? Hangi dünyada yaşıyoruz? diye sualler sorulmaktadır.

İngilizler ise İtalyada görülen bu hiddet ve galeyan manzarası karşısında yine soğukkanlılıklarını hiç elden bırakmıyorlar. Hâdiseyi kendi taraflarından izah ediyorlar: "Biz davetnameleri münasebette bulunduğumuz bütün memleketlere aralarında hiçbir fark görmeksizin gönderdik,, diyorlar. Fakat İngilterenin münasebette bulunduğu Habeşistan devleti bugün mevcut mudur? İtalyan ordusunun bu memleketi filen işgal etmesi ile o devlet de ortadan kalkmış değil midir? Hattâ İngiltere Adisababadaki elçiliğini genel konsolosluğa çevirmiş değil midir? Nihayet son Akdeniz anlaşması ile İtalyanın Habeşistandaki vaziyetini filen tanımış değil midir?

Hakikaten son günlerde Habeş meselesinin İngiliz cephesinden görünüşü böyle idi. Fakat davet hâdisesi üzerine madalyenin bu yüzünden başka ikinci bir tarafı daha bulunduğu hatırlara geldi: Adisababadaki İngiliz elçiliği genel konsolosluğa çevrilmiş olmakla beraber Haile Selâsiyenin Londradaki elçisi doktor Martin yerli yerinde oturuyordu. ve diğer müstakil devletlerin elçileri ile müsavi muamele görmekte devam edip gidiyordu.

Bu vaziyete göre İngiltere Adisababadaki elçiliğini ilga ederek yerine bir genel konsolos ikame etmeği İtalyanların tahmin ettikleri gibi İtalyanın Habeşistan işgalini fîlen tanımak suretinde telâkki emiyor demekti. İşte İngiliz kralının taç giyme törenine Habeş imparatorunun davet edilişi bu zaviyeden bakılınca daha iyi anlaşılır.

Hakikat şudur ki İngiltere Habeşistan henüz Milletler cemiyeti azaları listesinden silinmediği, fazla olarak daha birkaç ay evvelki konsey içtimamda Haile Selâsiyeyi resmen delege olarak dinlediği için hâlâ bu devleti nazarî olarak mevcut telâkki ediyor. İngiltere kendi kararı ile bu devleti yok ilân etmeği Milletler cemiyeti usullerine uygun bulmıyor. İtalyanların bütün ümitleri İngiltere Hariciyesi protokol memurları tarafından Haile Selâsiyeye gönderilen davetiyenin Niste istirahat etmekte olan Hariciye nazırı Edenin avdetinde geri alınarak işin düzeltilmesinde idi. Halbuki Eden avdet etmiştir ve şimdiye kadar beklenen bu yanlış düzeltme ümidi tahakkuk etmemiştir. Acaba İtalya ne yapacak? Taç giyme töreninde resmî bir davetli sıfatile Habeşistan imparatorunun da hazır bulunacağını bile bile İtalyan heyeti mayısta Londraya gidecek mi? İtalya bu törene iştirak etmediği takdirde bu hareketin manası İngiltere ile İtalya arasında yapılan son Akdeniz anlaşmasının suya düşmesi demek olmayacak mı?

ASIM US

Almanya eski müstemlekelerini istiyor

(Üsyanı, 1 incide)

asır dünyamızda bazı memleketler sadece mevcudiyetlerini teminden acizken diğerlerinin bolluk içinde yaşamaları imkânsız hale gelmiştir. Bu müvazene ancak iki sahada başarılabilir:

1 — Eski Alman müstemlekelerinin iadesi meselesinin halliyle,

2 — Alman milletinin bizzat kendi kuvvetleriyle.

Hatip Versailles muahedesinin haksızlıklarını tebarüz ettirdikten sonra, Almanyanın müstemleke hakkı istediğini söylemiştir:

MESELE KARŞISINDA İNGİLTERE

Paris, 1 (A. A.) — Le Jour gazetesi, Bay von Ribbentrop'un seyahati hakkında bu sabah mütalealar yürüten yegâne Fransız gazetesidir. Bu gazete, bilhassa şöyle diyor:

"Alman sefirinin Londradaki vazifesi, tam bir akamete uğramıştır. İngiltere hariciye nezareti, kendisinin umumî bir görüşme yapılması hakkındaki davetini kabul etmemiştir. Yalnız B. Eden, Alman sefirine, İngiltere hükümetinin yeni bir Lokarno misakı aktedilmesine müteallik bir notayı Berline göndermiş olduğunu söylemiştir. Zannolunduğuna göre, B. von Ribbentrop'un memnuniyete şayan bir cevabı hamil olmaksızın Londraya dönmesi ihtimali yoktur. Almanya, Ren'in statükosunu zâman altına almağı taahhüt edecek midir?

Çekoslovakya ve Avusturyanın istiklâllerine riayet edeceğini vaadedecek midir?

Kömür sergisinde

En iyi vasıta İktısat Vekâleti tarafından memlekette tamim ettirilecek

Ankara, 1 (Telefonla) — İktısat vekâleti Ankarada açılacak olan kömür sergisi dolayısile çok mühim bir karar vermiştir: Bu karara göre vekâlet sergide teşhir edilecek olan modern yakacak vasıtalarından en iktısadî ve pratik olanını, salâhiyetli bir jürinin esaslı bir tetkikinden geçirdikten sonra, memlekette neşir ve tamim ettirecek ve bu tipin ucuz satılabilmesi için bir gemi ve nakil muafiyetleri derpiş edecektir.

Çin Heyeti Ankarada

Ankara, 1 (Telefonla) — Çin askerî heyeti bugün şehrimize gelmiş ve Hariciye vekâleti alâkadar memurları ile Çin elçiliği erkânı tarafından karşılanmıştır.

Kısa Haricî Haberler

* ATİNADA — Önümüzdeki mayıs ayında beynelmilel umumî tiyatro konferansı toplanacaktır. Hükûmete edipler ve müellifler için bir sigorta sandığı tesisine karar verilmiştir. Bundan başka bütün güzel sanatlar mensupları daha mütekâmli bir şekle getirilecektir.

* İTALYA donanması muavin gemilerinden Terere Pireye gitmiştir.

* İNGİLİZ Müstemlekât nazırı, şimdiye kadar Hindistana merbut olan Aden ayaletinin 1 nisandan itibaren Aden müstemlekesi olarak idare edileceğini bildirmiştir. (A.A.)

* FRANSIZ Ticaret nazırı Bastid, Fransız - Çekoslovak ticaret muahedesini imza etmek için Prağa gitmiştir.

* ROMEN Maliye nazırı, Romanyanın ecnebi alacaklılarile yeni bir itilâf akdetmek üzere Parise gitmiştir.

* SEİNE nehri sularının yükselmesi durmuştur. Tehlikenin bertaraf edildiği söylenmektedir. (A.A.)

* MAREŞAL Graziani'nin sıhhî vaziyeti salâh bulmuştur. Mareşal yakında tamamen iyileşmiş olacaktır. Her türlü dahilî ihtilatların önüne geçilmiştir. (A.A.)

* İNGİLİZ Anavatan filosu ile Akdeniz filosunun müşterek manevraları, Şarkî Akdenizde değil, Cenubî Atlantik denizinde yapılacaktır.

Italyaya göre

Avusturyada krallık için henüz zaman gelmemiş

Londra, 1 (A.A.) — Daily Telegraph'ın Viyanadan aldığı bir habere nazaran, İtalya hükûmeti Avusturyaya verdiği cevapta, Habsburgların tekrar tahta çıkarılmasının bugünkü şartlar içinde mevsimsiz olduğunu bildirmiştir.

Viyana, 1 (A. A.) — Başvek Schuschnigg, zannedildiğine göre, sandan evvel Romaya gidemiyecek Seyahatinin tarihini, şimdiden tesbit meğe imkân yoktur.

Çekoslovakyadaki Almanlar muhtariyet istiyor

Prağ, 1 (A.A.) — Henilein, dün Usti an der Elbe'de bir nutuk söyliyerek Çekoslovakyadaki Almanlar için muhtariyet talep etmiştir.

Fransada bir çarpışma

Paris 1 (A.A.) — Albay la Roc un Fransız sosyal partisi azası Vrignede bir miting yaparken kom nist ve sol cenahı mensup 100 kişi bir gurubun taarruzuna uğramışlardır Bir aza ölmüş ve 11 aza yaralanmış Yaralanandar arasında 3 idareci dır.

— KURUN —

Gazetemize gönderilen yazılar, gazeteye girmek için ise, zarfının köşesine (gazete) kelimesi yazılmalıdır.

Karşılık istiyen okurlar, mektuplarına 10 kuruşluk pul koymalıdırlar.

Basılmıyan yazıları geri göndermekten, kıymetsiz yollanmış mektupların içine konulan paraların kaybolmasından, ilân olarak çıkan yazılardan dolayı, direktörlük, üstüne soru sorgu almaz.

Günü geçmiş sayılar 5 kuruştur

Adresini değiştiren aboneler 25 kuruş öderler.

Gazetemizde çıkan yazılarla resimlerin her hakkı sait kendisi içindir.

VAKIT cep kitapları No. 7

Muhtelif eserlerden

Her memlekette Birkaç gün

Türkçeye çevirenler Ahmet Ekrem — H. M — A. E

VAKIT KİTABEVİ

Fiyatı: 20 kuruş

Hükûmetçilerden âsîlere geçiyorlar

(Ustyanı 1 incide)

ihtimalleri oldukça çoğalacaktır. Filhakika, hali hazırda Madrit şehrinin iaşesi pek gayri muntazam bir şekilde temin edilmektedir.

İNGİLTERENİN FRANSA İLE BİR ANLAŞMASI

Londra 1 (A.A.) — İyi haber alan İngiliz mahafili, İngilterenin Franko ile pirit verişi hakkında bir anlaşmanın imzalanmış olduğunu yalanmaktadır. İngilterenin Burgosa bir ticaret ajanı tayin ettiği ve bir askerî müşahit gönderdiği de doğru değildir.

Diğer taraftan aynı mahafil, İspanyadaki İngiliz menafiini muhafaza edecek bir anlaşmanın esaslarını tesbit etmek üezere az çok yarı resmî bir İngiliz heyetinin Burgosa gitmek üzere yola çıkmış olduğunu teyit eylemektedir. Bu menafî bilhassa pirit madenleri ile yemişlere ve çerri içkisine taallûk etmektedir.

Burgos hükûmetinin bazı İngiliz emvali mahsullerine vaziyet etmesi, bu müzakereleri lüzumlu görmüştür.

Yugoslavyada

Faşistler çarpıştı

Belgrat 1 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor:

Faşist Zbor partisinin reisi Liotitch tarafından dün verilen bir konferans neticesinde faşistlerle faşist düşmanları arasında şiddetli bir çarpışma olmuştur.

Partinin reisi, merkezi Berlinde olan Technische Umoin'ın Zağrepte niçin bir şubesi açıldığını izah edecekti. Bu şube Yugoslavyanın iktısadî mübadelelerini kolaylaştırmak maksadile açılmışsa da asıl hedefi, zannedildiğine göre Yugoslavyada Hitler propagandasını teshil etmektir.

Dün 300 faşist düşmanı Liotich aleyhinde şiddetli tezahüratta bulunarak "Kahrolsun faşistler, kahrolsun hainler,, diye bağırmışlar ve bundan sonra Liotitch'in nutuk söyliyeci binanın camlarını taşlamışlardır. Bunu müteakip vukua gelen çarpışmada birkaç kişi yaralanmıştır. Netiede polis müdahale ederek sükûneti iade etmiş ve birkaç kişi tevkif etmiştir. Liotitch nihayet taraftarlarının alkışları arasında nutkunu söyliyebilmiştir.

Okuyucularımıza:

KURUN hergün 12-16 sayıfa ve 5 kuruşa!

KURUN un beş kuruşluk gazeteler arasından sıyrılarak fiatı indirdiği zaman düşündüğü şu idi:

Daha az sayıfa, daha öz yazı vermek ve günde beş kuruş vererek müşteri olacakların gazete satın almalarını kolaylaştırmak.

O sırada Ankarada toplanan Basın Kurultayının üzerinde durduğu meselelerden biri de bu idi. KURUN, Kurultayın temayülünü ilk uygulamak fedakârlığını üzerine almıştı. İki yıla yaklaşan bir zaman yalnız başımıza yaptığımız bu tecrübeden bugün dönmeğe mecbur kaldığımız için acınıyoruz.

Fiatımızı indirdiğimiz zaman kâğıdı 8 İngiliz lirasına ısmarlıyorduk. Kâğıdın ilk maddesi harp malzemesinin de ilk maddesi olduğu için fiatlar üç aydanberi aldı yürüdü. Aynı kâğıdı bugün 15 İngiliz lirasına teklif ediyorlar. Yüzde yüz bir yükseliş! Kendi fabrikamız gazete kâğıdını ancak yeni yapılmakta olan kısmını işletmeye başladığı zaman yapacak.

Yüz para veya üç kuruşluk bir gazete müvezzi tarafını bir türlü tatmin edemedi.

Beş kuruşluk gazete satan müvezzi müşterisinin yüz paralık veya üç kuruşluk bir gazeteye geçmesinden gocundu durdu. Bize göre beş kuruşluk bir gazete yerine üç kuruşluk iki tane satacak, böylelikle kazandığını gene kazanacaktı. Tecrübenin ümit verici manzarasını türlü âmiller örttü; daha fazla satış ümidine bağlanmak onun elindekini kaybetmek gibi geldi.

Elden ele geçerken alanları söylemiyoruz. Yalnız beş kuruşluk bir gazeteden kırk elli para alan son ele, üç kuruşluk bir gazete bu kadar bir satış hakkı ayırıp veremezdi. Bu yüzden bazı yerlerde KURUN arıyanlar aradıklarını bulamaz oldular.

Nihayet bir ufak para meselesi oldu: Gazetesini koşarak satmıya mecbur bir müvezzie beş kuruştan aşağı ufaklık bulmak, bazan satıcı için, bazan iki kuruş farkını alamadığından müşteri için şikâyet mevzuu olmaktan bir türlü çıkamadı.

İşte halli kendi elimizde olmıyan bu sebeplerledir ki okuyucuya daha ucuz almabilecek bir gazete vermek emelini ilk fırsatın hiç yesine ve okuyucularımız daha ince puntuda harflere alışıp da kâğıda çok yazı sıkıştırmanın mümkün olacağı zamana bırakarak, **KURUN bugünden itibaren sayıfalarını 12 ve 16 ya çıkarıyor,** eskisi gibi ve öteki arkadaşlarımız gibi, beş kuruşa satılmaya başlıyor.

Okuyucularımız bütün neşriyatımızın ruhundan olduğu kadar fiatımızda kendi lehlerine olarak fedakârlıkta ilk gösterdiğimiz örnekten bizim bir ticaret gazetesi olmak istemediğimizi anlamışlardır. O zaman hükûmetle beraber bizi alkışladılardı, şimdi de mazur görecklerinde ve KURUN u yirmi yıldır süren memleket hizmetinde arkalamakta devam edeceklerinde şüphe etmiyoruz.

ABONELERİN HAKLARI MAHFUZDUR

Eski tarife üzerine kaydedilmiş abonelerimizin hakları mahfuzdur; onlara sayıları bitinceye kadar gazeteleri gönderilecek, ancak yeni tarife üzerinden yenilenecektir.

Yeni tarifemizi de iç sayıfalarda bulacaksınız.

Tefrika 15

AÇLIK

ROMAN

Refik Ahmet Sevengil

Diye mırıldandı. Gülseren'i hatırladıktan sonra kendisini gençlikten uzaklaşmış saymağa bir türlü gönlü razı olmadı; bu bahsi kısa geçmek istedi ve neşesinin, iştihasının öteki sebeplerini ata binmekte, açık havada dolaşmakta, gezmekte, sporda aramağa çalıştı; fakat her nedense zihni yemek masasının öte tarafında duran boş iskemleye takılıyordu; bu keyifli akşamı böyle yalnız geçirmek...

Radyonun getirdiği vals musikisi tatlı bir şekilde samiasını okşuyordu; Ahmet Turgut bir rüya görüyor gibi idi; sanki gözünün önünde halka halka açılan etekler, ince bir bel, bir karanfilin ke'si içinden taşarak etrafa dağılan yaprakları gibi ince bir belden yukarıya doğru genişliyerek yükselen bir vücut valsin âhengine uyarak arkaya doğru düşüyor, bir genç kadın başı musiki ile yarı sermest, gözlerini kapıyor.

Ahmet Turgut, yemek masasının üstünde sallanan elektrik zilinin armuduna hafifçe dokundu, içeriye giren hizmetçisine emir verdi:

— Fröylayn, büfede zannederim bir şişe şampanya daha olacaktı, lûtfen onu da açınız!

Ahmet Turgud'a birinci şişe tatlı bir hulya getirmişti, ikinci şişenin bitimine doğru içinde derin bir hüzün duydu; radyonun uzak iklimlerden alıp getirdiği bir kadın sesinde hıçkıran acıklı opera parçası da bunda tesirli miydi, bilmiyor; fakat bu uzak Anadolu kasabasında modern tipte yapılmış, her tarafı büyük bir salamandıra ile bir sıcaklıkta ısıtılmış, rahat, konforlu, süslü eve, güzel musikiye, tatlı ve pahalı içkiye rağmen Ahmet Turgut işte. ne zamandanberi ilk defadır ki bu gece kendisini bedbaht buldu; yalnız kalan adamın ıztırabını ehemmiyetli bir şekilde hissetmeğe başlamıştı. Göğsünün altında ince ince sızlıyan bir şey vardı; diş ağrısı gibi, maddî bir vücut sancısı gibi, elle tutulur, gözle görülür, kendisini şiddetle hissettirir bir acı Ahmet Turgud'un içini oymağa başlamıştı.

8

Şeker fabrikası müdürünün yılbaşı gecesini kutlulamak üzere evinde büyük bir süvare tertip edip irili ufaklı bütün memurlarını davet etmesi sade fabrika muhitinde değil, bütün kasabada derin bir hayret uyandırdı. Beklenilmedik hâdise!

Herkes Ahmet Turgud'un hiç olmazsa yılbaşını İstanbulda geçireceğini umuyordu; halbuki o, hem bu fakir Anadolu kasabasında kalmış, hem de o zamana kadar görülmedik, işitilmedik bir şey olarak eğlenmeğe, insan arasına karışmağa kalkmıştı; hem de kendi evinde...

Kadınlı erkekli misafirler en güzel tuvaletlerini, en şık elbiselerini giymişlerdi; erkeklerden bir çoğu smokinli idi; ev sahibi de smokin giymişti.

Ahmet Turgut misafirlerini kapıdan karşılıyor, her birine ayrı bir nezaket cümlesi bularak, geldikleri için teşekkür ederek yol gösteriyor; gelenlerin kimi salona, kimi ymek odasına, kimi kütüphaneye dağılıyorlardı; esasen binanın alt katındaki bu üç büyük oda, aralarındaki geniş kanatlı camlı kapılar açılınca holle birleşmiş, büyük, geniş, güzel bir müsamere yeri halini almıştı. Her taraf pırıl pırıldı. Alman hizmtçi, yardım için getirilen yerli hizmetçilere de kendisi gibi beyaz boneler ve kenarları fistolu, işlemeli küçük önlükler giydirmişti. Şeker fabrikası memurları, her zaman görmeğe alıştıkları haşin, ciddî ve çatık kaşlı müdürü bulamadılar; ortada nazik, yumuşak ve neş'eli bir ev sahibi dolaşıyordu.

Holün bir yanında baştan başa uzun bir ayak büfesi hazırlanmıştı. Odalara girip çıkan erkekler, mübalâgalı bir nezaketle önlerinde eğildikleri kadınlara kollarını veriyorlar, onları büfeye getirip serin bir şey almağa davet ediyorlardı. İçeriki odalarda da gramofon radyonun etrafa yaydığı fokstrot havasına uymuş çiftler, çılgın bir zevk ve neş'e içinde dönüyorlardı.

Muhasebe şefinin karısı Ayşe muhasebe kâtibi Demir'e vâdettiği dansı bitirdikten sonra tekrar eski arkadaşı kimyager Yıldız'ın yanına geldi:

— Aman bu çocuktan da... Bir türlü peşimi bırakmıyor!

Diye sözde şikâyet etti. Yıldız, zihni başka şeyle meşgul:

— Sen bu bizim müdürün davetine ne dersin, diye sordu, bu değişikliğin sebebi ne acaba?

Pişkin, tecrübeli, görgülü, bir kadın olan Ayşe cevap verdi:

— Hiç şüphe etme ki sizin müdür âşık oluyor!

— Kime?

— Kime olduğunu bilmem ama uzun zaman kukumav gibi tek başına yaşıyan kimsenin böyle birden cemiyet içine girmesi hayra alâmet değildir. Bu adamın bu gece buraya çağırmak istediği biri olacak... Onu tek başına çağırsa, evine misafir kabul etmek âdeti olmadığı için herkesin gözüne batacak... Belki de o çağırmak istediği her kimse maksadını ona da belli etmek istememiş olabilir... Hulâsa bu gece buraya bu kadar adamın çağırılması bence tek bir kişiyi çağırabilmiş olmak içindir!

— Kimi?

— Onu bilmem...

— Desene bu gece bir komediya oynanıyor; biz de bir sürü biçare figüran rolündeyiz!

— Öyle düşünme... Figüran zannettiklerinden bir çoğu da tiyatro içinde tiyatro oynuyorlar.

Kimyager Yıldız içini çekti, göğüs geçirdi; ev sahibi bu sırada tesadüfen yanlarından geçiyordu; kadınları ağırbaşlı bir nezaket ve samimî hürmetle büfeye davet etti; alıp götürdü.

Uzak bir köşede muhasebe kâtibi Demir'le fiskos fiskos dedikodu yapmakta olan doktor Hüseyin Şahin, Ahmet Turgud'un kimyager Yıldız'la birlikte ilerlemekte olduğunu görünce:

— Hay domuz herif hay... dedi, bu sefer de bizimkine musallat oldu.

(Arkası var)

General Graziyani

Musoliniye Habeşistanda tam ve nihai muzafferiyet raporunu verdi

Romadan bildiriliyor:

Resmî haberlere göre Habeşistanda Göller havalisinde esir alınarak kurşuna dizilen Ras Desta son defa Adisababada vukubulan ve Mareşal Graziani'nin yaralanmasına sebep olan suikastin başı idi . Ras Desta ile Haile Selâsiye arasında akrabalık bulunduğundan Negüs tarafından İngiliz kralının taç giyme merasiminde Habeşistanı temsil etmek vazifesi de kendisine havale edileceği anlaşılıyordu. Ras Desta bir taraftan Mareşal Graziani'ye karşı suikast hazırlamakla beraber diğer taraftan Adisababa üzerine de geniş bir taarruz plânı kurmuştur. Suikast hareketinin yapılması büyük taarruz hareketine başlangıç teşkil edecekti. Fakat bu plânın tatbikinde muvaffak olamamış, kendisi esir edilmiş, derhal kurşuna dizilmiştir.

Mareşal Graziani Ras Desta kuvvetlerile cereyan eden müsademe hakkında gönderdiği raporda şu malûmatı vermiştir:

Ras Destadan evvel Ras İmru esir edilmişti. Bunun üzerine Ras Desta kendisini kurtarmak maksadile General Graziani'ye haber göndermiş, teslim olmak niyetinde bulunduğunu bildirmiştir. Fakat arzusu veçhile bir hafta mühlet verildiği halde teslim

(Sonu: Sa. 6 Sü. 5)

Yetim

İtalyanların kurşuna dizdikleri Ras Desta ve yetim kalmış oğlu

işaretler:

Köyün kalkınması

Sadri Ertem

Köyün kalkınması..

Öyle tabirler, öyle mefhumlar vardır ki; onları mütemadiyen geçer akçe halinde kullanırız. Bir gün onu muayene etmeği, bu mefhumun her keste nasıl izler bıraktığını aslâ düşünmeyiz.

Köy kalkınması sözünü de her kese göre ayrı ,ayrı şekiller alan bu müphem âlemin nebülözleri arasında saymakta hiç mahzur yoktur.

Anlaşmamazlıkların, aksiliklerin üstüne bir örtü gibi çekilen lâkayıtlikleri her sahada projektör aydınlığı altına almak ve berrak müşterek mefhumlara varmak bir millet kurmanın ilk şartlarındandır. Biz sadece köyün kalkınmasından bahsedeceğiz.

* * *

Köyün kalkınması, köyü anlayış tarzına göre değişir.

Köyü orta zaman dekoru içinde tasavur edenlere orta zaman köyünü yahut büyük imparatorlukların kadrosu içindeki köyü ideal sayanlara göre, köy bugünkü şartları içinde mesut olabilir.

Çünkü maziye karışan her şeye güzel, mesut, ve iyi sıfatını vermekte tereddüt etmiyen bu zihniyet köyün bugünkü halinden memnun değildir. Onun bu halden memnun olmamasının sebebi realitenin çirkinliği değil, realiteden realite olduğu için kaçmaktır .

Bunlara göre sanayileşme hareketi köyleri tahrip eden bir unsurdur. Mücadele şartı şehirde tekâsüf eden sanayii tıpkı orta zamanda olduğu gibi köylere dağıtmaktır.

Bu bir hayaldir. Kuvvetini ancak geçmiş zamanların dekorlarından alır.

Onun hedefi, köyü korumaktan ziyade el sanayiini makine sanayii yerine ikame etmektir. Bu vaziyete göre köy, büyük imparatorluk zamanındaki tipini muhafaza edecektir.

Bu zihniyete göre "İpçiler,, köyü ip yapacak, "Nalbantlar,, köyü nal yapacak..

Ve bu işleri köy bugünkü kadrosu ile yapacak.

Fakat nasıl yapacak?

Makineye ve tekniğe karşı mistik bir korku taşıyan insan için bu "nasıl,, m düşünülecek tarafı yoktur.

Bu köy kalkınması değil, hayal kalkınmasıdır.

* * *

Köy kalkınması, sözlerin, fikirlerin, fesahatin ve belâgatin köy mevzuuna tatbiki değildir. Fakat köy kalkınmasını sadece bir edebiyat sananlar ne kadar çoktur.

Bir şiir, bir hikâye, bir roman, bir propaganda eşidir.

Bu zihniyete göre köy, okuyacak, yazacak, ince çelebi kişilerle olacak. Hani bazı hikâyeler ve romanlar okuruz.

Orada kahramanlar hep edibane ve şairane konuşurlar.

İdeal köy vatandaşı da bunlar gibi olacak. Böylece köy kalkınacak.

* * *

Köyün kalkınması demek, ne bir hayale sapılanmak, ne de geçmiş günlerin gölgesinde rüyaya dalmaktır.

Köy bir realitedir. Orada insanlar yaşar. Bu insanlar mesut olmak neşeli olmak, raaht etmek ve insanlık haklarından istifade etmek isterler. Köy kalkınmasının köy sanatı bakımından manası budur.

Fakat dünyayı yalnız tek bir züm re hikâyesi ile kabul etmek ne mantığa, ne de hakikate uygun olur. Köyün şehirle irtibatı vardır. Ve şehirle başbaşa yürüyen bir fonksiyonu vardır. Bu fonksiyon ve irtibat büyük camianın kudretini refaha giden yolu işaret eder .

Köy, şehrin, şehir köyün karşılıklı pazarıdır. Bu pazar oluş bir zamanlar sadece şehirler hesabına istismar olunmuştur.

Fakat köyü teşkilâtlı ileri teknikli ve gıda fabrikası haline koymak gerçekten köyün kalkınmasını ifade edecektir.

En lezzetli "C,, vitamini yabani gülden çıkarılıyor

Geçen yıl Sovyetler Birliği 3 milyon doz vitamin "C,, istihsal etmişti, bu yıl ise memleketin şimal mıntakaları için çok lüzumlu olan bu antiskorbit maddeden 13 milyon doz izhar edilecektir.

Malûm olduğu üzere, vitamin "C,, bundiye kadar bazı ağaçların yapraklarından istihsal edilmekte idi; şimdi daha kuvvetli müessir, ayni zamanda daha lezzetli olarak yabanî gül meyvalarından almmaktadır. Memleket dahilindeki bir çok karamele ve bonbon fabrikaları, vitaminli karemele ve bonbon imaline başlamıştır. Vitamin "C,, nin istihsalini fazlalaştırmak üzere, biri Leningratta, diğeri Moskova civarında Şolkovo'da olmak üzere iki fabrika bu iş için tadil edilmiş ve faaliyete başlamıştır.

Şolkovo fabrikası, ayni zamanda, neşvünümayi kolaylaştıran vitamin "A,, istihsaline de başlamıştır.

Antiraşidik hassalara malik bulunan "D,, vitamini imali için de Moskovada yeni bir fabrika kurulmuştur.

Leningrattaki Sovyetler Birliği vitaminler tetkikatı Enstitüsü, hâlen çok müsmir bir surette vitamin "C,, nin sun'î bir tarzda imali hususunda enteressan tecrübelerde bulunmaktadır. Bu tecrübeler tam surette müsbet neticeler verirse, değil yalnız Sovyetler Birliği için fakat ayni zamanda bütün dünya için geniş ve insanî bir faaliyet sahası açılmış olacaktır.

(Tass)

36 ciltlik Sovyet coğrafyası

Sovyetler Birliği İlim Akademisi, 36 ciltlik büyük ve çok esaslı bir "Sovyetler Birliği Coğrafyası,, telifi işine başlamış bulunmaktadır.

Bu muazzam eser, okuyucuya, memleketin tabiî şeraiti, Sovyetler Birliğinin istihsal kuvvetleri, ekonominin inkişafı ve Birlik dahilinde yaşıyan bütün kavimlerin kültür seviyeleri ve yaşayış şeraiti hakkında en mufassal, en doğru ve en yeni malûmatı verecektir.

(Tass)

Sovyetlerde pamak kolhozları

Sovyetler Birliğinde bu yılki pamuk rekoltesi sona ermek üzeredir. Pamuk işliyen kolhozların bu sene içindeki hasılâtı geçen seneler hasılâtını çok geçmektedir. Daha kânunuevvelin bidayetinde Kolhozlar devlete verdikleri pamuk mukabilnide 3 milyar 200 bin ruble almış bulunuyorlardı. Pamuk istihsal eden Kolhozlarda bir kolhoz ailesinin vasatî geliri 35 bin ruble tutmaktadır.

Muvakkat hesaplara göre, Sovyetler Birliği dahilindeki pamuk kolhozlarının umumî hasılâtı, geçen senenin kinden 1 milyar 100 milyon fazlasile 3 milyar 600 milyon ruble tutacaktır.

(Tass)

Parasız muayene kuponu

Hususî doktorumuz Pazartesi günleri saat on beş buçuktan yirmiye kadar gazetemiz idarehanesinde, Cumartesi günleri de saat 14 ten 19 a kadar Lâleli Tayyare apartmanları ikinci daire üç numarada okuyucularımızı yedi kupon mukabilinde kabul eder.

Çocuk hastalıkları doktorumuz da bu kuponun yedi tanesini biriktirip kendisine getirtseniz cumartesi, salı, perşembe günleri 9 • 12 arası Aksarayda, Millet caddesinde Muratpaşa camii karşısındaki muayenehanesinde çocuklarınıza bakacaktır.

Radyo Müsabaka Kuponu

— 2 —

İsim :

Adres :

İstanbul muhasarasında

ORBAN'IN TOPU

Yazan: Gustave Schlunberger

— 2 —

DÜNKÜ TEFRİKANIN HÜLÂSASI:

1452 senesinde Fatih Sultan Mehmet Edirnededir. Kafası sadece İstanbulu zapt için plânlar yapmakla meşguldür. Bu sırada Orban isminde bir Macar topçu mühendisi kendisine müracaat ederek İstanbul surlarını yıkacak derecede büyük ve taş gülle atan bir top yapabileceğini anlatıyor. Fatih İstanbulun muhasarasında böyle bir harp aletinin yapacağı hizmeti düşünerek Macar mühendisini iltifatlara ve ihsanlara garkediyor. Fakat Orban top dökmekte mahir ise de bununla nişan almak ve atmak usulünü bilmediğini söylüyor. Onun için Fatih Sultan Mehmet işin bu cihetini kendi üstüne alıyor. Dökülen topların atılması tecrübelerini bizzat yapıyor.

Fakat o zaman Edirnede dökülmüş olan topların en dehşetlisi Orbanınki idi. Bu top yıllarca Şarkta, hattâ Avrupada yegâne bir harp harikası şöhretini muhafaza etti; bu itibarla Orban'ın topu gititkçe muharebelerde ehemmiyeti ve kuvveti artan topçuluk san'atında bir yeni devir açtı. Orban'ın yaptığı topa (bazilik) yani (şahane) vasfı veriliyordu.

Orban bu harp aletini yalnız dökecek kalıbı yapmak ve bu kalıba tunç dökmek için üç ay zaman sarfetmişti. Müverrih Phrantzes'in ifadesine göre bu topun gövdesi on iki "spitham", yani muhiti dokuz kadem idi; bu hesaba göre, sınıf kutru üç kadem derecesinde idi. Bu tipun ilk defa Edirnede yapıldığı zaman Sultan Mehmet şehirde tellâllar çağırtarak infilâkın dehşetini halka ilân etmişti. Maksat şehirde gebe olan kadınların korkudan çocuklarını düşürmemelerini temin etmekti.

Top atıldığı zaman tarrakası çepeçevre etraftaki on üç mil mesafelere kadar duyulmuştu. Totpun attığı altı yüz kilo ağırlığındaki taş gülle düştüğü yerde altı kadem derinliğine kadar gömülmüştü. Hakikaten bunda hiç mübalâğa edilmiyordu. Bubün bile Sultan Mehmedin topu ile atılmış olan taş güllelerin bazıları İstanbulun muhtelif mahallerinde görülmektedir. Meselâ büyük surların önündeki hendekler içerisinde, Eskisarayın meydanında, Tersanede larda genç hükümdar sarfettiği fevbunlardan vardır. Üzerlerinden asırlar geçtiği halde bu taş gülleler hiç bozulmamıştır ve ilk günde düştükleri vaziyeti hâlâ muhafaza etmektedir. Pears bu güllelerden ikisini ölçmüştür, bunların muhitini doksan parmak (pouce) bulmuştur. Bu gülleleri yapmak için granit olduğu tahmin edilen bir nevi siyah taş kullanılıyordu. Bu taşlar Karadeniz sahillerinden getiriliyordu. Yahut mermerden yuvarlaklar yapılıyordu. Koca Efendi Sultan Mehmet için dökülen toptan bahsederken ağırlığının otuz kental olduğunu söyler.

O zaman İstanbulun muhasarasında mühim bir rol ifa etmiş olan Midilli Metropolidi Sisamlı Léonard nakledi yor ki bu adam da büyük Türk toplarının surlar üstünden aşırdığı güllelerden birini ölçmek merakına düşmüş, bu güllelerin muhiti on bir "spithame" (1) yani doksan sekiz pus (2) olduğunu görmüştür ki bu suretle Peatre'in müşahedeni teeyyüt etmiş oluyor. Léonard güllelerin ağırlığını bin iki yüz livr, yani altı yüz kilo tahmin etmiştir. Monstrelet'nin ifadesine göre en büyük topun attığı taş güllenin ağırlığı bin sekiz yüz livr, yani dokuz yüz kilo idi. Hiç şüphesiz bu rivayetler arasında bir takım mübalâğalar vardır. Fakat şurası da muhakkaktır ki mevzuubahsolan top hakikaten o zaman için tasavvur edilemiyecek derecede büyük, tesiri de o nisbette müthiş bir silâhtı. Fakat iş bununla da kalmıyordu. Bu büyük topun vazifesini kolaylaştırmak için muhasaraya iştirak eden hücum kıt'aları nın ellerinde birçok isimlerle zikredilen türlü türlü harp vasıtaları bulunuyordu.

Fatihin tunçtan döktürdüğü büyük top Edirneden ikincikânunun sonunda hareket ettirildi, İstanbula ancak iki ay sonra getirilebildi. Topun önünde Karacabey kumandası altında on bin kişilik bir kuvvet gidiyordu. Bu topu çekmek için bazı rivayetlere göre otuz çift, diğer bazılarına göre elli veya altmış çift, nihayet bazılarına göre de yüz elli çift öküz koşulmuştu. Yalnız bu manzara gözönüne getirilirse Edirne ile İstanbul arasındaki sahaların arasında ne müthiş bir korku ve heyecan uyanmış olduğu tahmin olunabilir. İki yüz amele topun geçeceği yolları tesviye etmek için ayrıca önünden gitiği gibi iki yüz amele de öküzlerin çektiği topu yanlardan himaye ve nezaret altında bulundurmak vazifesile mükellef bulunuyordu. Bundan sonra elli işçi de topun arkasından gidiyordu. Bunların vazifesi de topun geçtiği yerlerde bozulan köprüleri düzeltmek, buna benzer sakatlıkları tamir etmekti. Bazı tarih kaynakları bu suretle Sultan Mehmedin Edirneden getirdiği topun yanındaki işçilerin mikdarı iki bin kişi olduğunu nakletmişlerdir ki bu hal o zamana göre görülmüş ve işitilmiş bir şey değildir. Bu top ve bu topla beraber giden büyük sefer heyeti mart nihayetine doğru — Phrantzès'e göre nisanın ikisinde — İstanbul surlarından beş mil mesafeye yaklaşmış bulunuyordu.

Verilen izahattan anlaşılır ki Sultan Mehmedin Trakya toprakları üstünden geçirdiği büyük topun hatırası uzun yıllar buralarda oturan halk arasında unutulmaz bir hatıra bırakmıştır; bununla beraber İstanbulu zaptetmek için yapılmış olan top bundan ibaret değildir; bu top ancak onlardan biridir. Orban'ın yaptığı bu top fevkalâde bir şöhret kazanmış olmakla beraber İstanbulun zaptını sadece onun tesirine atfetmek aslâ doğru olamaz. Çünkü o zaman Sultan Mehmedin büyük muvaffakiyetine hizmet eden daha başka birçok toplar yapılmıştı.

İstanbulun muhasarası nisanın beşinci günü başladı. Bu suretle tarihin belki en büyük bir hâdisesi vukua gelmiş oluyordu. Muhasara elli dört gün, yani mayısın yirmi dokuzuna kadar devam etti; yirmi dokuzuncu günü İstanbul üzerine son, kat'î hücum hareketi yapıldı.

Fakat ben burada Sultan Mehmedin fevkalâde muvaffakiyetle kullandığı topçu kollarının hareketlerinden bahsedeceğim. Bütün müverrihler Türkler tarafından İstanbulun zaptı ile tahakkuk eden büyük mucizevî zaferini tasvir ederken çok haklı olarak bu büyük harbin en karakteristik ciheti olmak üzere muhasaracıların topçu kuvvetlerinin kullanış tarzı ile yine bu kuvvetin kullanılması ile elde edilmiş olan büyük netice üzerinde ısrar ederler. O zamana kadar tarihte ilk defa olarak ordusunda hakikî bir topçu kıtası bulunduran hükümdar Sultan Mehmet olmuştur. Ortaçağda Şark hıristiyanlığının bu en büyük payitahtını, Roma imparatorlarının son haleflerine merkez olan bu asırlar görmüş şehir o zamana kadar zaptedilemez diye şöhret bulmuş olduğu halde sadece yeni icat edilen bu müthiş silâhın tesiri ile fevkalâde serait içinde ilk defa sukut eden bir kale oldu; bu silâhın büyük tezahüratı bu tarihten itibaren harp ilmini bastan aşağıya değiştiriyor, cihan hâdiselerinin manzarasını altüst ediyordu.

(Arkası var)

(1) Bir "spithame" başparmakla küçükparmak arasında mesafedir.

(2) Bir pus yirmi yedi milimetredir.

SEZAR

Dün ve Yarın tercüme külliyatındandır
Fiyatı 40 kuruştur

Her Gün Bir Hikâye

Süleymanın haksızlığı

Yazan: Kadircan KAFLI

Mermer direkli salonda yalnız şarkılar ve kahkahalar çınlıyordu. Üçyüz cariyenin en güzellerinden on tanesi beyaz tüllere bürünmüşler, sis ardındaki bahar güneşleri gibi mermer salonda dans ediyorlardı.

Süleymanın gözleri ağırlaşıyordu. Artık şuradaki kırk çalgıcı ile ötedeki altmış odalık birbirine karışıyor; somaki direkler arasında dolaşan Tavusları başının üstünde sanıyordu.

Yalnız bellerile dizleri arasındaki yerlerini mavi ipeklerle örtmüş olan kıvırcık saçlı iki güzel kız Süleymanı yelpazeliyorlardı.

Bu uzun saplı yelpazeler Tavus tüylerinin en bol ve güzel renklilerinden yapılmıştı.

Kenan illerinden gelen bir şarkıcı kız yanık sesile (şarkıların şarkısı) ndan bir parçayı söylüyordu:

"Ey Arşlim kızları, size Ceylânlar ve Geyikler üzerine yemin veriyorum; sevgilim istemedikçe onu uyandırıp kaldırmayınız! İşte sevgilimin sesi! Dağlar, bayırlar üzerinden geliyor, sevgilim bana diyor ki: Kalk kış geçti, yağmurlar kesildi, yerler çiçek açıyor, budama mevsimi geliyor. Yurdumuzda kumru sesleri işitiliyor. İncirler tomurcuklarınıyor. Asmalar çiçekleniyor. Kokular neşrediyorlar. Kalk, ey sevgilim, ey güzelim, gel! Benim kaya kovuklarımda, uçurumun gizli yerlerinde duran güvercinim: Gel yüzünü göreyim. Sesini işiteyim. Senin yüzün güzel, sesin tatlıdır."

Süleymanın gözleri büsbütün kapanıyor ve babası Davudun, bu şarkıyı, o kalın ve içli sesiyle, derin bir gönül verişile söylediğini hatırlıyordu.

İşte her şeyi vardı: Mermer saraylar altın tahtlar, sırma işlemeli döşemeler, en güzellerinden üç yüz cariye, para, eğlence ve en tatlı yiyeceklerle içkiler....

Komşu hükümdarlar, onun sarayındaki şatafatı görmek için dağları ve çölleri aşarak gelmişlerdi. Seba kraliçesi Belkıs bile haftalarca süren bir yolculuktan sonra onun dizlerine düşmüş hüngür hüngür ağlamıştı.

Artık ne eksiği vardı?

Niçin bu yaslı şarkıları söyletiyordu?

— Şen bir şarkı ve kıvrak bir dans istiyorum!

Diye bağırmak için doğruldu. Fakat gözlerini açtığı zaman saray nazırile burun buruna geldi ve sordu:

— Ne var?

Saray nazırı onun kulağına yaklaştı ve kızlar hemen uzaklaştılar.

Süleymanın kaşları çatılmıştı:

— Zimri'yi hemen buraya çağırın. Gelmezse zorla getirsinler. Kumandayı ahzaya veriyorum.

Saray nazırı çıktı ve Süleyman eğlencesine devam etmek istedi.

Fakat kafasının içi karmakarışıktı. Eğer Saray nazırının dedikleri doğru ise Zimri'yi öldürmek lâzımdı, halbuki onun şu eşsiz dekor içinde şu eşsiz yaşayışı sürmekte bu genç ve cesur kumandanın büyük rolü vardı.

Adalet karşısında herkesi bir tutan Süleyman bu sefer öyle yapmalıydı.

* * *

Moap ölkesinde bir düşman kalesini kuşatmış olan General Zimri'ye (Kudüs) ten bir atlı geldi ve Süleymanın emrini getirdi. Ayni zamanda Ahza da başka bir fermanla gelerek kumandayı aldı.

Zimri atına atladı ve dört nala sürdü.

Sarayın kapısında Elâ'ya rasladı: Bu altmış yaşlarında eski bir askerdi. genç, yakışıklı ve cesur oğlu Yuzya, on gün kadar önce yüz kadar askerle bin kişilik bir düşman kuvvetine karşı gönderilmiş ve ölmüştü. Delikanlı, Zimri'nin verdiği bu emri istemiyerek yapmış, nişanlısı Ester'in kara gözlerini ve kıvrık kirpiklerini anarak can vermişti. Bununla beraber son dakikasında babasına bir mektup yazarak göndermeyi de unutmamıştı.

İşte Elâ şimdi bu mektubu Süleymana sunuyor; adalet istiyordu. Mektupta şöyle yazılıyordu:

"Geçen bağ bozumunda Zimri nişanlım Esteri gördü. O anda gözlerinin içinde vahşi bir parıltı sezdim. Daha sonra bana nişanlımdan vazgeçersem hayırlı olacağını, zira o kızı bana lâyık görmediğini söyledi. Ben nişanlımı ölüme kadar seveceğim, ondan ayrılamam: Dedim. Demin beni çağırdı. Sanki bana hükûmdar Süleymanın bir emrini okudu. Bu emirde benim düşmana Nerdap geçidinden bir baskın vermem bildiriliyordu. Bu iş on bin kişi ile belki olurdu. Fakat benim emrime yalnız yüz kişi veriyor bu beni bile bile ölüme göndermektir. Sonra nişanlımla evlenecektir. Halbuki ben ya şamak onunla mesut olmak istiyordum. Kanımın hakkını ondan al! Yoksa babam değilsin!,,

Yahudilerde (kan hakkı) mukaddesti. Elâ, General Zimri'yi öldürse bile ona ceza lâzım gelmezdi. Fakat ihtiyar adam hem bunu yapabilecek halde değildi, hem de Zimri'yi Süleymanın önüne çıkarıp da halka rezil etmek şerrin en büyük meydanında herkesin önünde idam ettirmek istiyordu.

Bunun için Süleymana şikâyet etmişti.

Mahkeme başlamıştı.

Süleyman altından tahtına oturmuş, etrafına yurdun büyüklerini toplamıştı. O zamana kadar gösterdiği adalet örneklerine en büyüğünü de ilâve ve edeceğini düşünerek derin bir heyecan duyuyordu.

Zimri'ye kuru bir sesle sordu:

— Yuzya hakında benim gönderdiğim emri yerine getirmiş olduğumu kendisine söylediğin emir nerede?

Sarayın dışarısındaki binlerce halk ve salondaki muhteşem kalabalık sanki donmuştu. O kadar sessizdi.

Süleymanın sorgusu pek tepeden inme olmuştu. Hiç şüphesiz Zimri buna cevap veremiyecek ve hemen hükmü giyecekti.

Fakat böyle olmadı ve Zimri sakin adımlarla Süleymana doğru ilerledi. Diz çöktü. Elini koynuna soktu ve bir deri parçası gibi kıvrılmış olan bir deri parçası çıkardı. Süleymana verdi.

Herkes şaşırmıştı.

Süleyman bunların başındaydı.

Emri aldı ve göz attı. Bunun altında kendi mührü yoktu. fakat başka mühür vardı ve bu, Davuda aitti.

Başını kaldırdı ve:

— Bana bunu değil istediğimi verin!

Demek istedi.

Zimri buna vakit bırakmadı:

— Lütfen okuyunuz!

Süleyman bir suçlunun arasına kıramazdı.

Okudu ve okudukça yüzü mosmor rengine girdi.

Bu ferman vaktile Davuttan Yoab'a gönderilmişti. Davut bir gün sarayın taraçasında iken yakın evlerden birinin avlusunda yıkanan bir kadını görmüş, pek beğenmişti. Onu sarayına getirtmiş, sevmiş ve zabitlerden Orya'nın karısı olduğunu öğrenince hudutta bulunan eden General Yoab'a Orya'yı küçük bir kuvvetle büyük bir düşman kuvvetinin üzerine sürmesini emreden bir mektup yazmış, zabitin kendi eliyle yollamış. Orya Ölmüş, Davut ta onun karısı Beyti Seba ile evlenerek Süleyman dünyaya getirmiştu.

Süleyman babasının işlediği ve kendisinin doğmasına sebep olan suçun cezasız kaldığını gördükten sonra bunun aynini yapan Zimri'ye ne yapabilirdi?

Yerinden kalktı. Zimri'yi kollarından tutarak kaldırdı:

— Verdiğim emri unutmuşum. Sonra yordum. Kusura bakma ve hemen ordunun başına dön!

Dedi.

Zimri atına binerek halkın arasından uzaklaştı.

Süleyman da sarayın en ıssız odasına çekildi. Yoab'dan yeğeni Zimri'ye miras kalan fermanı yaktı.

Gözleri yaşarmıştı; çünkü hayatının biricik haksızlığını yapmıştı.

Banyoda ölü bulunan kadın

Resmi görülen iki insan, büyük bir faciânın aktörleridir. Parmaklık ardındaki zenci çocuk Amerikanın Nevyork şehri hamallarındandır. Yirmi üç yaşındadır. Yirmi beş yaşında bulunan ve resmi görülen genç kadını öldürmüştür .Muhakemesi yapılan zenci çocuk hakkında elektrikle idam kararını vermişlerdir. Maktül kadın, apartımanının banyosunda ölü olarak bulunmuştu .

General Grazyani

(5 inci sayıfadan devam)

olmamış, yeniden mühlet istemiştir. O zaman maksadının teslim olmak değil, vakit kazanmak için hile olduğu anlaşılmıştır. Bundan sonra Ras Destanın esaretile neticelenen muharebe başalmıştır. Neticede Ras Destanın esir olduktan başka dört top, otuz mitralyöz, beş bin tüfek alınmıştır. Mareşal Graziani raporunun sonunda şöyle diyor:

"Ey Duçe, sizin bütün emirleriniz yerine getirilmiştir; Habeşistanda tam ve nihaî muzafferiyetin artık tahakkuk etmiş olduğunu size arzetmekle müftehirim. Bundan sonra hiç bir güçlükle ile karşılaşmaksızın bu memleketin iktısadî istismarını bekliyebiliriz.

LOCADAKİ HAYALET

Heyecanlı büyük zabıta hikâyesi

Nakleden: Him

— 2 —

"Elmaslı tabakanın gittiğini Madam Vestböri farketmişti. Ben, onların oturduğu B markalı locanın tam altına düşen bir iskemlede oturuyordum. Madam Vestböri'nin: (Aman, sigara tabakan nerede?) diye, orkestranın sesini altta bırakacak bir yerdeden arkadaşına haykırdığını duydum.

Ve bu suali tekrar ediyordu. Elmaslı tabaka sahiden gitmişti. İşte bu kadar.,,

Tiyatro direktörü Körvin hikâyesini bitirmiş gibi görünüyordu. Polis hafiyesi (Sivri sakal) Maks sordu:

— Tiyatroya girdiği zaman elmaslı tabaka beraberinde miydi?

— Ona hiç şüphe yok. Birinci perde arasında Madam Vestböri'nin bir elmas taciri olan kocası, bu tabakayı Mis Doraz'ın elinde görerek fevkalâde takdir etmişti. Mis Doran tabakayı ona gösteriyor, sonra tekrar çantasına koyuyor... Bundan sonra tabaka nereye, nasıl gidiyor, belli değil! Locayı altüst ettik. Yerinde yeller esiyor! Mis Doran'ın hiddeti o dereceyi bulmuş ki, söylediğini bırakmıyor. Size müracaat etmekliğimizi teklif eden de odur Mister Maks! Bu esrarengiz vak'ayı halledebilirseniz size iki yüz İngiliz lirası vereceğiz.

Para mevzuu bahsolunca polis hafiyesi Maks dudaklarını şöyle istihafaf-la büktü. Paranın ikinci derecede ve hattâ kendisi için ehemmiyetsiz oldu-ğunu anlatmak ister gibi bir tavır takınmıştı.

— Teşekkür ederim, dedi. Vak'aya dair başka tafsilât verebilir misiniz?

Amerikalı tiyatro direktörünün gözleri tuhaf bir surette parladı:

— Tafsilât mı? dedi. Ben daha hırsızlık vak'alarını tamamile anlatmadım. Bu gece diğer bir hâdise oldu. Neticede tiyatronun adeta tekin olmıyan bir ev halin girdiğine hükmedeceğim.

Bu geceki vak'a, çok şükür, Mis Doran'ın başına gelmiş değildir. Amerikadan dört bekâr centilmen gelmişti. Oyun bittiği zaman bu dört centilmenden birine ait olan bir cüzdan ortadan yok oldu. Adam, cüzdanın kayboldu-ğunu, dışarıya çıktığı zaman farketmiş ve hemen geriye locaya koşmuş.. Hatırında kaldığına göre, cüzdanı paltosundan çıkarıp locanın kol dayanacak yerine kadife üzerine koymuş imiş.. Ondan sonrasını hiç hatırlamıyor. Ancak para çıkarıp gardiroba vermek lâzım geldiği zaman, bütün hâdise canlanmış.. hemen geriye koşarak bıraktığı yerde bulmağa savaşmış.. Heyhat!.. Cüzdanın yerinde yeller esiyordu. İçerisinde kırk İngiliz lirası kadar nakit para, bir de kredi mektubu bulunuyordu.

Bakın, şimdi buna ne dersiniz? Tiyatronun içinde bu gürültü ve münakaşa yapıla dursun, bir ihtiyar kadın tiyatronun komiserine müracaat ederek bir cüzdan veriyor ve bunu, localara giden merdiven üzerinde bulduğunu söylüyor. Cüzdan, bir kaç dakika sonra, sahibi tarafından muayene edildi. Kredi mektubu hâlâ içinde duruyordu. Fakat banknotlar gitmişti.

Polis hafiyesi Maks dudaklarını kımıldatmadan:

— Mmmm.... dedi.

Fakat Amerikalı direktör biraz sinirlenmişe benziyordu:

— Zannederim ki bu iş "Mmmm!.." demekten daha iyi bir cevap ister. Bu esrarengiz vak'aların halli lâzımdır. Ve siz de Mister Maks, bu işi yapabilecek adamsınız. Ne istersiniz?

(Sivri sakal) Maksın yüzü derin bir surette kırışmıştı. Oturduğu sandalyanın gerisine şöyle bir yaslandı. Gözleri kapalı ve elleri dizleri üzerinde kavuşmuş olduğu halde, bir müddet durduktan sonra:

— Mis Doran, her zaman ayni locada mı oturuyordu? diye sordu.

Amerikalı direktör cevap verdi:

— Evet. B markalı locada.

— Ya!..

— Fakat Allah aşkına, bana, "ya!... Mmm!...,, diye hayret ve alay gibi gelen seslerle mukabele etmeyiniz. Bana sert bir içki verebilir misiniz.. teşekkür ederim!

Maks nihayet şunu söyledi:

— Yarın sabah erkenden tiyatroya geleceğim. Geceleyin de temsilde bulunacağım. Lûtfen benim için iki sandalya ayırınız. Fakat bu sandalyalar, B markalı locanızın hemen altına düşen sıranın, locadan yana olan bir yerine isabet etsin... Anlaşıldı değil mi? Geceniz hayrolsun.

(Yarın devam edecek)

Yalnız insanların mı canı tatlıdır?

Gaz maskeleri, içinde bir can taşıyan herkes için yapılmaktadır. İşte bir köpek... Herhalde birisinin sevgili köpeği olacak. Maskenin, sağlamca yerinde durması için kayışlarla köpeğin omuzuna takıldığını görüyorsunuz.

Bisiklet merakı gittikçe artıyor

Istanbulda kaç kişi bisiklet kullanır?

Istanbulun aksine Anadoluda daha ziyada yaşlılar bisiklete binmeği tercih ediyorlar

Çocukların en bellibaşlı zevklerinden biri muhakkak ki, bisiklete binmektir. Babasının hali vakti yerinde olan küçükler 3—4 yaşına bastıkları zaman üç tekerleklisine binerek kaldırımlar üzerinde yol kenarlarında gider, gelirler. On yaşını dolduran zengin çocukları ise iki tekerleklisine binmek mazhariyetine nail olurlar.

Bisiklet alındıktan sonra, paçaların takılmaması için, kısa paçalı pantalon, yün yelek, gözlük de tedarik edilir, bir kaçı bir araya gelip şehir dışında gezmelere çıkılır.

Fakat her çocuğun babası zengin olmadığına göre çocukların yüzde doksanı bisiklet sahibi olmaktan mahrumdurlar. Bunlar, bisikleti üzerinde kuş gibi uçan kendi yaşlarındaki çocuklara pek derin bir gıpta ile bakar dururlar.

Çocukların bisiklete olan inhimâklerini gören bazı kimseler, sermayelerine göre yeni veya elden düşme bisiklet alarak bunları kiraya vermeyi düşünmüşlerdir. Senelerdenberi İstanbulun hemen her köşesinde açılan bisikletçi dükkânları çocukların bu ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar.

Taksim, Aksaray, Sultanahmet, Beşiktaş, Kurtuluş gibi semtlerde kiraya verilen bisiklet adetleri fazladır. Bunlardan başka hemen her semtte kiralanan beş, on bisiklet vardır. Günden güne de İstanbulda bisiklet adedi çoğalmaktadır. Seysüsefer merkezinin numaralarına bakılırsa hususî ve umumî plâkalı bisikletlerin yekûnu iki bini bulmuştur. Bunun sebebi de bisiklet fiyatlarının ucuzlamasından başka bir şey değildir.

Evvelce İstanbula en çok Fransız markaları gelirmiş... Bunların fiyatı 65. 70 lira imiş.. Fakat birkaç senedenberi Alman malları sarmış.. Bunların fiyatı 30—35 lira olduğundan bu parayı tedarik edenler çok oluyor, bu suretle birer bisiklet sahibi olabiliyormuş..

Dün bir bisiklet kiralayıcısı ile görüştüm. Etrafını saran çocuklarla hesap görürken bana da şunları anlattı:

— Bisiklete binmek merakı her çocukta vardır. 4—5 yaşındaki çocukların gelip bisiklet istedikleri çok olur. Fakat belediye on yaşından küçük çocukların bisiklete binmelerini yasak ettiğinden veremeyiz. Zaten versek de binemezler, düşerler.

Bisiklet merakı gittikçe çoğalmaktadır. İstanbulda plâka numarasının iki bini buluşu bunun bir delilidir. Bundan başka Anadoluya da senede 4—5 bin bisiklet gitmektedir. İstanbulda bisiklete binenlerin çoğunu çocuklar teşkil etmesine rağmen Anadolunun bazı yerlerinde yaşlı insanlar çocuklardan daha fazladır. Orada bisikletin adı "Cin arabası,, dır. Bisiklet kiraları da eskisine nisbetle ucuzladı. Üç sene evvel saati kırk kuruşken bugün otuz kuruştur. Eskiden bir bisikletin günlük kirası dört lira idi. Bugün 100—125 kuruştur.,,

Bisiklet merakı yavaş yavaş her tarafa yayılmıya başladı. Yalnız çocuklar değil, artık büyüklerin de bisiklete rağbet ettiğini görüyoruz. Size verdiğimiz yazıda, İstanbulda bisiklet merakının ne kadar alıp yürüdüğünü okuyacaksınız.

Evkaf müdürlüğünün neşriyatımıza gösterdiği alâka

Fethiye camiinin çökmekte olduğu, tamir edilmediği hakkında çıkan bir yazımızla Evkaf müdürlüğü alâkadar olmuş, bütçenin ilk fırsatında bu camiin tamir edileceğini bildirmiştir.

Hüseyin çocuğu yararalıyan otomobil

Galatada on yaşında Hüseyin çocuğun bir otomobil kazasında yaralanması davasına, İstanbul asliye üçüncü cezada dün devam olunmuştur.

Duruşması yapılan, şoför Osmandır. Dün, şahit olarak manifaturacı Mığırdıç dinlenilmiş, "Çocuk, birdenbire ara sokaktan çıktı ve otomobile çarptı; otomobil ona çarpmadı!., demiş ve bu sözünde ısrarla durmuştur.

Bir müdafaa şahidi daha çağırılacaktır.

Bekçiye tecavüz

Zindankapıda oturan Lûtfi, Cemal, Salâheddin isminde üç kişi evlerine dönerlerken yolda kavgaya tutuşmuşlardır.

Mahalle bekçisi Osman bunların gürültülerine koşmuş, ayırmak istemiştir. Sarhoşlar buna kızmış, bekçiye bıçak çekerek tecavüz etmişlerdir. Sarhoşlar yakalanmıştır.

MEMLEKET HABERLERI

Burdurda sıcak yemek yedirilen fakir çocuklar

Halkevinin hazırladığı müsamere

Burdur Gazi okulun[illegible]mekte

Burdur, (Hususî) — İlimiz Çocuk Esirgeme kurumu tarafından merkez okulunda okuyan 110 çocuğu 4 şubat 937 denberi sıcak öğle yemeği verilmektedir. Çocuk Esirgeme kurumu okul himaye heyetlerile elbirliği yaparak yılbaşına kadar bütün eksikliğini tamamlıyarak Merkez Gazi okulunda bir mutbak açmıştı. Haftada dört gün üzerinden verilen sıcak öğle yemekleri Çocuk Esirgeme kurumu ve himaye heyetlerinin müşterek çalışmalarile bu yıl mayıs sonuna kadar devam edecek ve önümüzdeki ders yılı başlangıcında yeniden başlıyacaktır. Kurumun yıllık kongresi son günlerde yapılmıştır. Bütün hesap ve işlerin incelemesinde heyetin mesaisi mevzuatı kanuniyeye uygun ve muvaffakiyetli görülmüştür. Eski yönetim kurulu üyeleri, 1937 yılı çalışmasında da iş başına geçirilmiş ve kendilerinden daha başarılı işler beklenerek kongreye son verilmiştir.

HALKEVİNDE MÜSAMERE

Halkevleri yıldönümü münasebetile Evimiz salonunda bir müsamere verilmiştir. Temsil kolu gençleri, tarafından hazırlanan bu müsamerede (Yaşıyan Ölü) ile (Bir komedi) adlı eserler oynanmıştır. Temsil pek canlı olmuştur.

Salonda bulunan yüzlerce halk çok tatlı ve eğlenceli bir gece geçirmiş ve iyi bir gece yaşadıklarından Halkevi Temsil kolu gençlerini alkışlarla tebrik etmişlerdir.

Bayan Nüzhet Soyugüzel Halkevi töreninde şiir okurken

Halkevi yıldönümü bayramı da büyük törenle kutlanmıştır. Halkevi salonunda saat 15 de İstiklâl marşile başlıyan törende bütün gençlik tarafından toplu olarak Cümhuriyet andı söylenmiş, Ortaokul direktörü Şefik Okyayım yıldönümü için hazırladığı söylev alkışlar içinde dinlenmiş, iki genç kızımız tarafından söylenen ateşli vatan şiirlerile devam eden toplantıya Cümhuriyet marşile son verilmiştir.

* *

Sebepsiz kavga ölümle bitti

Erbaada sarhoşlukla işlenilen cinayet

Erbaa, (Hususî) — Gûya bayram gününü neş'e ile geçirmek istiyen Süleyman Emin, Salâhattin, Ali adlarında üç arkadaş biraz çakır keyf olduktan sonra Çarşı içine bir kahveye gelmişler, orada içlerine bir kaç kişi daha karışmış ortada hiç bir sebep yokken aralarında ağız kavgası çıkmış, bu ağız kavgası biraz sonra tabanca, bıçak kavgasına dönmüş, neticede Süleyman bir bıçak yarasile ölmüştür.

Katilin kim olduğu bilinmemekle beraber bu işle ilgili olanlarm cümlesi tevkif edilmiş, tahkikata başlanmıştır.

B. A. ÜNAL

Bir dinamitle iki kişi yaralandı

Ereğliye altı saat mesafede Beycuma nahiyesinde Papuççu oğullarından Hüseyin oğlu Hasan isminde altmışlık bir ihtiyar bir dinamit patlaması neticesinde ağır surette yaralanmıştır.

Hasan kanlar içinde yere yuvarber bahçesindeki meyva ağaçlarını budarken tarlaların kenarında dört amelenin derede dinamitle balık tutmak için hazırlandıklarını görmüş, yanlarına giderek bir dinamit de kendisine vermelerini söylemiştir. Ameleler razı olmuşlar, Hasan ağa elinde dinamit olduğu halde bahçesine dönmüş, bir taş üstüne oturarak yanında çalışan Mehmetten sigarasını yakmak üzere bir ateş istemiştir.

Mehmet bahçenin kenarında yanan ateşten alevli bir odun parçası alarak sigarasını yakmak için Hasana uzatırken Hasanın elindeki dinamit birdenbire ateş alarak patlamış ve ihtiyarın sağ elini bileğinden koparark sol elinin üç parmağını da dereye uçurmuş, Hasanın sol gözü de fırlamıştır.

Hansan kanlar içinde yere yuvarlanmış, Mehmedin de yüzü muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Dinamiti veren ameleler korkudan kaçmışlardır.

Hasan bir öküz arabasile Ereğliye getirilerek hükûmet tabibi tarafından ilk tedavisi yapıldıktan sonra Zonguldak memleket hastahanesine gönderilmiştir.

Yapılan tahkikat neticesinde amelelerin dinamitleri kazaya yakın kömür ocaklarmdan birinden çıkardıkları anlaşılmıştır.

Erbaa Halkevi

Erbaa, (Hususî) — Yüzlerce münevver huzurunda Halkevinin açılış töreni yapılmış, bu münasebetle hâkim Selâmi bir nutuk söylemiş, kaymakam Ahmet Temiz (Erbaalılar, Halkeviniz kutlu olsun) diyerek merasime İstiklâl marşile nihayet verilmiştir. Evin kayıt ve kabul işlerine alâka ile devam edilmektedir.

Taşova Spor Birliği Halkevinin açılış töreni münasebetile belediye sineması salonunda "Köy Muallimi,, piyesini temsil etmiştir.

Mahkemelerde

Karısı Miratı öldüren Mehmet

Mahkemede şahitlik eden Bekir karakolda dövüldü mü?

Haydarpaşada karısı Mir'atı geçimsizlik yüzünden öldürmekten suçlu şimendifer amelesi Mehmedin duruşmasına, İstanbul ağırceza hakyerinde dün devam edildi.

Bu duruşmada, Mehmedin küçük yaşta kardeşi Bekir şahittir ve vak'anın nasıl olduğuna dair karakola ifade vermiştir. Fakat, sonradan bu ifadeyi değiştirmiş, karakolda dövüldüğünden bahis açmıştır.

Dünkü celsede, gösterilen müdafaa şahitleri Huriye, diğer Huriye ve Seher dinlenilmişler, vak'adan sonra karakol içerisinden bağrışmalar işittiklerini söylemişlerdir.

Duruşmanın devamı, tahkikatın tamamlanmasına kalmıştır.

Açık Söz ve Cumhuriyet davasına dün bakıldı

Geçenlerde "Açık Söz,, ve "Cümhuriyet,, gazeteleri, biribirlerini dava etmişlerdi. Yakışık almıyan neşriyatta bulunulduğu iddialarile açılan bu davaların duruşmalarına, İstanbul asliye üçüncü ceza hakyerinde başlanılmıştı.

Dünkü celsede, "Açık Söz,, ün avukatı Mahmut, dava mevzuu olan karikatürden bahsederek, "Bunun ehlivukufça tetkiki lâzımdır. Resim ve altındaki yazı, suç mahiyetinde midir, yoksa san'at çerçevesinde bir şakadan mı ibarettir? Mütehassıs san'atkârlar, rapor vermelidir!,, demiştir.

"Cümhuriyet,, in avukatı Semih, buna itirazla "Resim, san'at eseri olabilir. Fakat, altındaki yazı, işi değiştiriyor. Resim, - karikatür de olsa - altındaki yazı ile birlikte, bir kül teşkil eder. Suç olup olmadığının takdiri de, mahkemeye aitttir!,, demiştir.

Müddeiumumi Feridun Bagana, ehlivukufa havale muvafık olacağı, bunun müdafaa hakkına taalluk ettiği, mahkemenin takdir hakkına gelince, bunun her zaman için baki bulunduğu mütaleasını ileri sürmüştür.

Reis Necip Nadir, âza Hüseyin ve Tahir, yarım saat müzakereden sonra, ehlivukufa havale kararı vermişlerdir. Azadan Tahir, Naip tayin edilmiştir. Duruşmıya, altı mart sabahı devam olunacaktır.

Kilit kırmak suçlusu

İstanbul asliye dördüncü ceza hakyeri, Galatada Aleksandranın evine girerek kilit kırmak suretile eşya çalmaktan duruşmasını yaptığı Şükrüyü dokuz ay, yirmi dört gün hapse mahkûm ve derhal tevkif etmiştir. Bu adamı ve çaldığı eşyaları evinde saklamaktan duruşması yapılan Uraniya beraet kazanmıştır.

Polise hakaret edenlerden biri mahkûm oldu

Beyoğlunda polise hakaretten, meşhut suçlar kanununa göre İstanbul asliye dördüncü ceza hakyerine verilen Ohannesle İhsanın duruşmaları bir celsede bitirilerek, Ohannesin beraetine, İhsanın bir ay hapsine, otuz lira para cezası ödemesine ve cezasının tecziline karar verilmiştir .

Maslak faciasının muhakemesi devam ediyor

Maslak yolunda vukua gelen ve yarbay İbrahim Etemin ölmesini, başka bazı kimselerin yaralanmasını mucip olan feci otobüs kazasının dünkü duruşmasında Sarıyer jandarma kumandanı Hilmi, şahit oalrak dinlendi.

İstanbul ağırceza hakyerinde görülen bu davada, o tarihte Harp Akademisi otobüsünün şoförü bulunan Hüseyin Altınel, suçlu yerindedir.

Duruşmada, daha bazı şahitler dinlenilecektir.

Adliye sarayı nerede yapılacak?

Sultanahmette, hapishanenin [illegible] rinde yapılması düşünülen yeni Adliye binasının bu yerde yapılmasına susunda bazı mahzurlar ileri sürülüğü, şehircilik mütehassısı mimar Prof tun, bu yerde hep eski tarzda, tarihi binaların bulunması muvafık olacağı modern bir binanın bu çerçeveye uygun düşmiyeceği yolunda bir fikir beyan ettiği kaydedilmektedir. Bu arada, Adliye vekâletinin vaziyeti gözden geçirdiğinden de bahsolunuyor.

Hapisten kaçan kürek mahkûmu

(9 uncudan devam)

o suretle tanzim ettim ki ben olmadan hiçbir şey yürüyemiyordu. Âmirlerimle konuşurken asabıma ziyadesile hakimdim. Bunlardan dolayıdır ki en sonunda geriye kalan cezamı da affederek beni serbest bırakmaktan başka bir çare bulamadılar. Yalnız dışarı çıkarken hapishane hayatımdan fazla bahsetmiyeceğime dair söz verdim. Hayatım müddetince bir serseri değildim. Beni bu hayata sürükliyen sebepleri anlatayım:

MİLYONLAR İÇİNDE BİR ADAM

Vaktile bir bankanın para nakliyatında kullandığı hususî bir polis memuru idim. Elimden 1,5 milyon dolar para geçtiği halde bir dolarını almak bile aklımdan geçmemişti. Yalnız bir gün yazıhanede bir masa üzerinde gördüğüm 4000 doları cebe atmıştım. Felâketim işte o zaman başlamıştı. Londrada doğdum. Hattâ Vestministerde çocuk iken ilâhi bile okudum. Tahsilim Amerikadadır. Hayatımı böyle namuskârane kazanırken kolaycacık (4000) dolara malik olmak beni şaşırttı. Her nasıl olursa kolay para kazanmak kaygusuna düştüm. Parasızlıktan bunalmıştım.

Vaziyetimi namuslu tanıdığım bir zengin dostuma açtım. Beni dinledikten sonra "Con sen iyi bir adamsın. Fakat biraz fazla namuslusun!,, dedi. Ve yüzündeki maskeyi indirdi. Yani bu servete nasıl malik olduğunu anlatmağa başladı.

O ana kadar sırf alnımın terile para kazandığını zannettiğim bu adamın belli başlı içki kaçakçılarmdan biri olduğunu anladım. Vasi bir şebekenin işlemesi bu adama dehşetli para yağdırıyordu. Bütün bunları bana anlattıktan sonra kolay para kazanıp kazanmamağa talip olup olmadığımı sordu.

Gözlerim kamaştığından hemen istekli olduğumu söyledim. Derhal 5000 dolar verdi. Vazifem bir otomobili Amerikanın muhtelif şehirlerine götürmekti. Bu otomobil hususî bir şekilde yapılmış arkasında yedek lâstik ve bagaj yerleri içinde kaçak içki saklanan bir takım depolar ile mücehhezdi.

Yeni vazifeme büyük bir istekle başladım. Fakat bir iki şehir dolaştıktan sonra talih adiyo dedi. Vaziyetimden şüphelenen zabıta peşime düştü. Saatte (90) kilometre süratle kaçtığım halde kendimi kanunun pençesinde buldum. Herhalde talihli bir adam olacağım. Zabıta memurları merhamet ettiler ve bana içki kaçakçılığı yerine otomobil hırsızlığı isnat ettiler.

Onların bu lûtfu sayesinde (3) senelik bir mahkûmiyetle kendimi bu sonsuz yoldan kurtarabildim.,,

Cengel kitabı

Rudyard Kipling'den dilim ze çeviren: Nurettin Artam

İngiliz edebiyatının şaheserleri arasında olan bu eser Ulus neşriyatı arasında çıkarılmıştır.

Yeni sene bütçesi

(Üsyanı 1 incide)

vekâleti (deniz) 6.061.780, Askeri fabrikalar 3.065.990, Harita U. Müdürlüğü 745.890, Meteoroloji U. Müdürlüğü 532.135.

MALİYE VEKİLİMİZİN BEYANATI

Maliye vekilimizi B. Fuat Ağralı yeni sene bütçesinin Büyük Millet Meclisine tevdii münasebetile bana şu beyanatta bulunmuştur:

"937 malî yılına ait bütçe hükûmetçe 229.676.000 lira olarak hazırlanmış ve bugün Büyük Millet Meclisine verilmiştir. 937 bütçesinde, içinde bulunduğumuz seneye nazaran 17 milyon lira kadar bir fazlalık vardır. Bu fazlanın 2.300.000 lirası maarife, bir buçuk milyon lirası Sıhhat vekâletnie, 900.000 lirası ormanlarımızın ıslah ve inkişafını temin edecek olan orman kanunu tatbikatına, 8 milyon lirası da memleketin sanayileşmesi, madenlerin işletilmesi, şimendifer inşası için, geçen sene fevkalâde varidat ile karşılaşmış olan, önümüzdeki sene de dahi alınması mutasavver fevkalâde tahsisatın karşılığını teşkil eden borçların ödenmesi için bütçede mevcut tahsisata ilâve olarak tahsis olunmuştur.

Geri kalan 4 milyon 300 bin lirası memleketin her sahadaki inkişafı ile mütenasip olarak genişlemekte olan hizmetlerin daha iyi görülmesini temin için muhtelif dairelere tefrik olunmuştur.

Bu sene hiç bir verginin arttırılması veya yeniden ihdası mevzuubahis değildir. Çünkü ümit ederim ki Türk yurdunun her vatandaşa inşirah veren iktısadî inkişafı önümüzdeki sene de bu yılda olduğu gibi varidatın artması imkânını verecek, her vatandaş vergilerini seve seve ve kolaylıkla ödemek suretile zevk duyacaktır.,,

Yeni çıktı

Dün ve Yarın Tercüme Külliyatı No. 63

İVAN TURGENİEV

Süreyya Sami Eren

LİZA

1937 - İstanbul

Fiyatı: 100 kuruş VAKIT Kitabevi

PARA

Dün ve Yarın Kitaplarındandır

Fiyatı 25 kuruştur

T. B. M. M. de tarihî bir celse

Anayasamıza geçen inkılâp prensipleri

— 6 —

"Anayasamıza geçen inkılâp prensipleri,, yazımızın baş tarafına dünkü sayımızda bir tertip yanlışlığı olarak Cengiz Han tefrikamızdan 28 satır karışmıştır. Bu satırlar Cengiz tefrikasının başına gelecek, ve Cengiz tefrikasının baş tarafında bulunan 31 satır da Anayasamıza geçen inkılâp prensiplerinin baş tarafına gelecektir. Bu yanlışlıktan dolayı okuyucularımızdan özür dileriz.

Arazi meselesinde bir emniyetsizlik, bir itimatsızlık meselesi zannetmiyorum ki olsun. Mülkiyet hakkının kudsiyeti Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzda tasrih edilmiştir. Burada teklif edilen, bir adaletin yerine getirilmesidir: memlekette çalışan halkın hakikî malına sahip olmasıdır. Bu iş yapılırken bugün bir takım şerait altında bu mallara malik olanların hukuku payimal edileek değildir. Burada Teşkilâtı Esasiyede yapılan iş, bu malların çifçilere tevzii için kanunî bir müsaade vermektir. Bu kanun yapılarak buraya gelecektir. O zaman mal sahibinin hukukunu temin edecek esaslar tabiatile derpiş edilmiş olacaktır.

RECEP PEKER (Kütahya) — Arkadaşlar; Halil Menteşe arkadaşımın bir işin Yüce Kamutaydan çıktığı esnada üzerinde konuşmak gibi büyük bir faydası temin edilmiş olaaktır. Ben de Halil Menteşe arkadaşımın tasavvur ettiği bir faydanın şümulüne hizmet etmiş olmak için fikirlerimi arzetmek maksadile bu kürsüye geldim. Arkadaşlar; iç rejim bakımından yer yüzünün haline kısa bir görüş yapalım. Bu görüşün hulâsası şudur: yer yüzünde bir çok çeşidli krizler yanında her yerde bir rejim krizi ve buhranı hüküm sürmektedir. İçinde yaşadığımız günün en mühim bir noktası olarak bizim gibi yeni ve modern hayata yeni çıkmış bir Devlet için kendi rejimini daha ileri bir dikkatle göz önünde tutmak ve kendine yakışan kendi hayat ve ihtiyaçlarına uygun şekilde kuvvetlendirmek ve tahkim etmek baş işlerin en başındadır.

Müşterek inan:

Bizim şimdiye kadar rejimin esası olarak Devlet kanununa geçmiş ve yurdun henüz hayata doğmuş en taze çocuğundan en yaşlısına varınaya kadar, herkes için müşterek bir inan mevzuu teşkil edilmiş olan mahiyeti Cümhuriyetten ibarettir.

Şimdiye kadar Cümhuriyet Halk Partisinin şuuru içinde beslenip büyümüş olan ve partinin kendi hususi vasıfları biz bu madde ile Teşkilâtı Esasiye Kanununa eklemekle bütün yurdun müşterek resmî ve kanunî bir rejim haline sokmak istiyoruz. Bu hâl, hakikaten başlı başına büyük bir hadise sayılaak kadar mühim bir mes'eledir. Bu esasların kamutay tarafından kabul edilip resmiyet kesbettiği andan itibaren yurtdaşların laboratuvarında çalışan profesörlerden günlük politikası ile uğraşmıyanlara ve devletin başında bulunan büyük müdürlerden meslâ Devlet Demiryolunun bir makascısına kadar bütün yurtdaşlar bu esaslara inanacak, bunlara yürüyecek ve bunlara itaat mecburiyeti altına girmiş olacaklardır ve bütün millî hayat ahengi bir manzume halinde birbirini tamamlıyan bu yüksek esas havası içinde akıp gidecektir.

Bu şu demektir ki hayattan alınarak Cümhuriyet Halk Partisinin proğramı içinde yazılmış bulunan bu hükümler, bu devletin bundan sonraki varlığında bütün yurtdaşları bütünlük ve beraberlik ruhu ile besliyecek ve millî birlik için daha sıkı bir tedbir almış olacaktır. Temyiz Mahkemesinin en büyük hâkiminden en küçük memuruna kadar hüküm veren, tedbir alan, emir veren ve tanzim eden hrkes günlük işini yaparken ve kararını verirken kendini bu esasların çerçevesi içinde hissetmek mecburiyeti altına girecektir.

Hülâsa arkadaşlar bu kanun çıkınca resmî hüviyeti olsun olmasın bütün vatandaşların tertib ettiği millî bünye müşterek ana esaslara beraber inanın sarslmaz büyük ve daha kuvvetli bir kütle haline gelecektir. (Bravo sesleri, alkışlar).

Bunun edebiyat kısmı üzerinde fazla durmaya lüzum yoktur.

Liberal Propagand:

Şimdi Halil Menteşenin teknik olarak bahsettikleri noktalara gelelim. Liberal propaganda Türkiyede yapılmıyacak mı? Encümen Başkanı benim de dahil olduğum encümen arkadaşlarımız namına cevabımızı verdi. Ben bu izahata bir az daha şümül vermek isterim.

Yeni hükümler anayasaya geçerken bunların mânalarını uzun uzun metne sokmıya kanunun konstrüksiyonu itibarile imkân yoktur. Fakat bir nokta pek açıktır ki, şimdiye kadar ana kanunun temelini teşkil etmiş olan Cümhuriyetçilik aleyhine yurt içinde hiç kimsenin bir faaliyette bulunması caiz olmadığı gibi şimdiden sonra da Cümhuriyetçiliğin nakızı olan saltanat lehine bir hareket; hiç bir kimseden bir hareket sadir olmıyacağı gibi, Teşkilâtı Esasiyenin umumî bünyesinin teyidatı altında olarak milliyetçiliğin nakızı olan beynelmilelcilik ve halkcılık olan imtiyazcılık veya sınıfçılık ve devletçiliğin nakızı olan liberallik, lâikliğin nakızı olan klerikallik ve inkilâpçılığın nakızı olan irtica lehinde hiç bir faaliyet yapılamıyacaktır.

Bu esasların Kamutayca kabülünden sonra memleketin sosyal, kültürel ve siyasal hiç bir sahasında ne tek adamın ne de cemiyet halinde her hangi telkin veya teşebbüs halinde hiç kimse katiyen faaliyet ifa edemiyecektir. (Bravo sesleri, alkışlar).

Bir Anayasa Kanununa madde donurken yazılan ana hükümlerin mânalarını uzun uzun izah, tefsir edici sözler ilâvesine imkân olmadığını söylemiştim. Fakat Kamutay huzurunda yapılacak konuşmalardır ki bu kelimelerin mânalarını bütün halk tarafından bütün tatbik ediciler tarafından anlaşılmasını kolaylaştırır. Bu itibarla bu izahlar üzerinde müsaadenizle bir az fazla duracağım.

Biz Cümhuriyetçiyiz:

Arkadaşlar, biz Cümhuriyetçiyiz diyoruz. Cümhuriyet Türkiyenin değişmez Devlet şeklidir diye Ana Kanununa hüküm koymuşuz. Fakat Cümhuriyetin bizde tatbik edilen tarzından başka çeşidli nevileri de vardır.

Siyasî vahdet:

Türkiye öyle bir Cümhuriyettir ki bu şimdiye kadar Ana Yasaya girmemiş olan ve bugün girecek olan diğer beş vasıf ile beraber bir siyasî vahdet teşkil eder. eMselâ Amerikada da bir cümhuriyettir. Fakat idaresi itibarile büsbütün başka esaslara dayanır. Fransa da bir cümhuriyettir. Fakat tam liberal bir Cümhuriyettir Nihayet Müttehih Şuralar Sovyet Rusya da bir cümhuriyettir. Fakat sınıf hâkimiyetine dayanan büsbütün başka şekil ve mânada bir cümhuriyettir.

O halde Türk Teşkilâtı Esasiye Kanununda Türkiyenin yalnız cümhuriyetle idare edildiğini ve Türkiyenin yalnız cümhuriyetçi olduğunu ifade etmekle bugün ilerlemiş ve incelenmiş olan siyasal mefhumların anlaşılması alanında kâfi bir vuzuh yapmış olur muyuz? (Hayır sesleri).

O halde bunu herkesin müştereken ve derin anlamasına imkân vereek bir vuzuhla belirtmek gerektir. İşte bu altı vasfın yanyana bizim cümhuriyetimizin farık vasıf ve esasları olarak kanunda zikredilmesi elzemdir.

(Arkası var)

Hapisten kaçan kürek mahkûmu

Amerikanın en lüks mahpesinde lordlar gibi yaşıyan bir mahkûm hayatını anlatıyor

Hapishanenin lâstik damgası elimde bir sihirbaz asası oldu. kendisinden hoşlanmadığım herhangi bir mahpus, kirli çamaşırları sırtından dökülünceye kadar taşıdığı halde hoşuma gidenler istedikleri kadar yenisini alırlardı. Üç ay içinde 37 kat çamaşırım birikmişti. Ve masamın üstünde düzinelerle püro duruyordu.

Amerikadan son zamanlarda İngiltereye dönen eski polislerden kürek mahkûmu Con başından geçenleri bir gazeteciye anlatmıştı. Ceza müddetini Amerikanın en lüks mahpesinde geçiren bu şayanı dikkat adam binlerce mahkûmun mukadderatile oynamış ve onları tesiri altında bırakmış, bu tehlikeli vaziyet karşısında alâkalı makamlar selâmet çaresini onu serbest bırakmakta bulmuşlardır. Con kendisi ile konuşan gazeteciye hayatındaki meraklı hikâyeleri şöyle anlatıyor:

"Hapishanede en fena mahkûm bendim. Eski hayatımda en iyi polis memuru olduğum gibi orada da kendimi belli ettim.,, Con bu sözleri söyledikten sonra hapishanede çevirdiği entrikalardan bahsetmiş ve bunların sonunda bir diktatör mevkiine nasıl çıktığını anlatmıştır:

"Hatta komisyon toplandığı zaman azalardan en yaşlısı "bu adamı atalım eğer biz onu atmazsak o bizi atacak,, diye söylemişti.,, Con bundan sonra içki kaçakçılığından üç seneye nasıl mahkûm edildiğini ilâve etmiştir.

Fakat bir otomobil hırsızlığı yaptığından evvelki cürmü ortadan kaybolmuştu. Hapishanede ge irdiği ilk haftalarda canı çok sıkılmıştı. Bir müddet sonra talihi imdada yetişti.

"İyi stenoğrafi bildiğimi duyan hapishane doktoru müdüre müracaat ederek benim maiyetine verilmemi istedi. Tehlikeli bir sabıkalı olduğumu söyliyerek vermek istemediler. Fakat doktor aklına koyduğu şeyi yapan cinsten olduğundan her şeyin önüne geçerek beni hususî kâtibi yaptı. Bir müddet sonra benden evvel bu işi yapan adamın mahkûmların en şeytanı olduğunu öğrendim. Herif o kadar açık gözmüş ki mahkûmiyeti esnasında birkaç kuruş edinmiş zengin mahkûmları soyup soğana çevirmiş ve bu suretle elde ettiği 6000 İngiliz lirasını da bir yolunu bulup dışarıya çıkartabilmiş.

"Doktorun yanındaki vazifem onun dikte ettiği uzun metni raporları kaleme almaktı. Aynı zamanda muayene saatlerinde de yanında bulunmağa mecburdum. Bu müstesna mevkiin gittikçe mevkiimi kuvvetleştirdiğini sevinçle görüyordum. Yalnız mahkûmlar değil gardiyanlar bile aşağı yukarı tesirim altında kalıyorlardı. Hattâ affedildiğim gün şef gardiyan "Allahtan oldu. İki canbaz bir ipte oynayamayacaktık,, dedi.

Doktorun lâstik damgası elimde bir sihirbaz âsası oldu. Bu âsa ile akla hayale gelmiyen işler çevirdim. Vazifelerimden biri de mahkûmlara verilecek çamaşırların emirlerini hazırlamaktı.

Usulünce imzalanmış damgalanmış birçok emirler ile doğrusu bu işi mükemmelen başardım. Birçok arkadaşlarım ve ben bu işten epey istifadeler ettik.

Kendisinden hoşlanmadığım her hangi bir mahpus kirli çamaşırları sırtından dökülünceye kadar taşıdığı halde hoşuma gidenler istedikleri kadar yenisini alabilirlerdi.

İki üç ay içinde çamaşır dolabımda saklı 37 takım iç çamaşırım birikti. Her gün gıcır gıcır henüz yıkanmış çamaşır giyerdim.

Bir müddet sonra yediğim yemekler hoşuma gitmemeğe başladı. Bizim doktorun kitaplarına baş vurdum. Bir bahis gözüme iliştì. (Dil iltihabı). Hizasında şunlar yazıyordu.

"Bu hastalık hususî bir beslenme ister. Maamafih doktorlar bunun teşhisinde çok dikkatli bulunmalıdırlar. Zira bir parça tütün dil üzerinde ovalanırsa bu hastalığın ârazı taklit edilebilir.,,

Tabiî hemen bir parça tütünü dilimin üzerine sürttüm ve doktora müracaat ettim. Doktor tabiî dil iltihabı dedi ve her gün bana tavuk eti ve çorbası verilmesini emretti. Bu müddet zarfında lâstik damga rolünü yine eskisi gibi oynuyordum. Hastalığı tebeyyün eden her mahkûma istirahat veriliyor ve iş yaptırılmıyordu. Zengin bir sigorta hırsızını mahkûmiyetinin sonuna kadar istirahatli gösterdim. Arkadaşlarıma sık sık istirahat veriyordum. En az istirahat alanların gözümde olmayanlar olduğunu herhalde keşfetmişsinizdir. Mahkûmlar buna mukabil beni sigarasız ve şekersiz bırakmıyorlardı.

LORD MU YOKSA MAHKÛM MU

Ağzımda püro hiç eksik olmuyordu. Arkadaşlar her ziyaretlerinde masamın üzerine düzünelerle bırakıyorlardı. Diğer bir vazifem de hastaların yemeklerini tanzim etmekti. Bunda da ahbaplar müstefit oluyorlar. Sevmediğim adamların açlıktan canları çıkıyordu. Her sabah on yumurta nefsim için geliyordu. Doktorun içinde hapishane santralı vasıtasile hariçle konuşabilen bir telefonu olan odasına bir anahtar uydurdum. Canım sıkıldığı zaman bu telefonla istediğim yerlerle konuşuyordum. Karımla, ahbaplarımla en hoşuma giden 2000 kilometre uzakta oturan bir arkadaşımla uzun uzadıya konuşmaktı. Fakat bir gün bu telefon meselesi duyuldu. Doktorun kâtipliğinden garsonluğa düştüm.

İyi bir kâtip daima revaçta olan bir adamdır. Bunu biliniz. Bir müddet sonra mahpesin kâtibi beni yanına aldı. Burada epey bir zaman çalıştım. Arkadaşlarıma çok iyiliğim dokundu. Doktorun yanına aldığı adam kabiliyetsiz çıktığından beni tekrar istedi. Eski işime kavuştum. Bu sefer telefonu daha sıkı muhafaza altına aldılar. Telefonla konuşma yerine mektuplaşma usulüne müracaat ettim. Mektuplarımı doktor falan filâna yazıyordum. Bana gelen cevaplarda bizim doktora hitaben geliyordu. Posta elimde olduğundan bunları hemen bizim doktor görmeden alıp okuyordum. Bu usulle yalnız mektuplar değil ufak tefek paketlerinde gelebileceğini keşfettim. Bu sayede epey de para kazandım. Mürekkepli kalemleri, memnu kitapları oyun kâğıtlarını muhtevi paketler hiç keşfedilmeden elime geliyordu. Ucuz yüzüklerle bir kutu püro mübadele edilebiliyordu.

MAHKÛMLAR DOLMA KALEMLERİ NE YAPARLAR?

En revaçta olan şey dolma kalemlerdi. Sakın mahkûmların bu dolma kalemleri yazmak için kullandıklarını sanmayın. Onlar bu dolma kalemleri gizli gizli elde ettikleri morfini derilerinin altına sıkmak için kullanıyorlardı.

Fakat bu morfin kacakçılığına aslâ iştirak etmedim. Bu kaçakçılık pek almış yürümüştü. Hattâ öpüşürken ağızdan ağıza görülmeden heroin vesaire gibi şeyler nakledileceğinden mahpusların akraba ve ziyaretçilerle öpüşmeleri de yasak edilmişti. Mahkûmlar bu uyuşturucu maddeleri kaçırmak için hatır ve hayale gelmiyen şeylere baş vuruyorlardı. Kendilerine gönderilen mektuplar ekseriya bu maddeler ile kaynatılmıştı. Çok defa ağzında bu mektupları çiğnerken sızan bu biçareleri höcrelerinde bulurlardı.

İstesem zindandaki bütün mahkûmları peşime takarak kaçabilirdim. Fakat beni bu gibi şeylerden ziyade zekâmla icat ettiğim kurnazlıklar ve çevirdiğim dolaplar eğlendiriyordu. Hastahanedeki muamelâtı

(Sonu 8 incide)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — Şartname ve resmî mucibince kıyım makineleri bıçaklarını bi lemeğe mahsus (8100) lira muhammen bedelli 3 adet bileme makinesi kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

2 — Eksiltme, 2—4—937 tarihine rastlıyan Cuma günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapıla caktır.

3 — Muvakkat teminat 607 lira 50 kuruştur.

4 — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen Şubeden ve "M 16—195" sayılı resimleri İnhisarlar Umum Müdürlüğü Tütün Fabri kalar şubesinden alınabilir.

5 — Eksiltmeye girmek isteyenlerin asgarî bir hafta evvel fiyatsız tekliflerini İnhisarlar Umum Müdürlüğü Tütün Fabrikalar Şubesine ver meleri ve eksiltmeden evveline kadar da tekliflerinin kabulüne dair mez kûr Şubeden vesika almaları lâzımdır.

6 — İsteklilerin yukarıda tayin olunan gün ve saatte eksiltmeye gi rebilmeleri için mühürlü teklif mektubunu ve ayrıca kanunî vesikaları ih tiva edecek olan kapalı zarflarını en geç ihale günü tam saat 14 de kadar yukarıda adı geçen alım komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde tes lim etmeleri ilân olunur. (885)

5000	Kilo	15/45
12500	„	15/50
8000	„	16/60
10000	„	17/70
35500		

1 — Nev'i ve mikdarı yukarıda yazılı 35500 kilo çivi şartnamesi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 12/III/937 tarihine rastlıyan Cuma günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapıla caktır.

III — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alına bilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte adı geçen Komisyona gelmeleri ilân olunur. (1035)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (13.000) lira olan 200 ton mazot 2/4/937 cuma günü saat 15 de kapalı zarf usuli ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (975) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, resmi gazetenin 7/5/936 G. ve 3297 No. lu nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini aynı gün saat 14 de kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme Dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefli-ğinden dağıtılmaktadır. (1086)

Kadıköy 2 inci Sulh hukuk hâkimliğinden :

Terekesine Hâkimliğimizce el konan Göztepede istasyon caddesinde tütüncü Mehmet Ef. sokağında 39 No. lı köşkte ölen Gazi Osman paşa karısı Fatmanın alacak ve borçlarının tarihi ilândan itibaren bir ay içinde alacak ve borçlarını Hâkimliğimize kayıt ettirmeleri aksi takdirde kanunu medeninin 569 uncu maddesi hükmünün hakkında tatbik olunacağı.

2 — Ölünün yazılı köşkteki kıymetli menkul eşyası 18/3/937 perşembe günü saat 10 dan itibaren açık arttırma suretile satılacağından isteklilerin mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur. (1107)

Jandarma genel komutanlığı Ankara satınalma komisyonundan:

1. — Metresine (275) kuruş kıymet biçilen (63,000) Metre Kışlık Erat elbiselik kumaşla (295) kuruş kıymet biçilen (42,300) metre kaputluk kumaş 3—3—1937 Çarşamba günü saat (10) da kapalı zarf eksiltmesile satınalmacaktır.

2. — Eksiltme şartnamesi (1491) kuruş karşılığında Komisyondan alınabilir. İlk teminat (15691) lira (40) kuruştur.

3. — Eksiltmeye girmek isteyenlerin ilk teminat makbuz veya Banka mektubu ve şartnamede yazılı belgeleri muhtevi teklif mektuplarını belli günde saat dokuza kadar Komisyona vermiş olmaları. (350) (876)

Türk Hava Kurumu
Büyük Piyangosu

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir

5. inci keşide 11 Mart 937 dedir.

Büyük ikramiye: 50.000 Liradır.

Ayrıca: 15.000, 12.00000 10.000 liralık ikramiyelerle (10.000 ve 20.000) liralık iki adet mükâfat vardır.

ZAYİ

Gazi Osmanpaşa orta mektebinden aldığım tasdiknameyi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

641 Bahaettin
(V .No. 21084)

Sultanahmet Birinci Sulh Hukuk Mahkemesinden:

Davacı tesisatı elektrikiye Türk anonim şirketinin Çenberlitaşta Kürkçüler caddesinde Sirdar han 20 numarada Abdullah aleyhine 936/2184 numarasile açmış olduğu 168 lira 50 kuruş alacak davasının icra kılınan duruşmasında müddaaleyh Abdullahın yazılı adresi terkederek çıkıp gittiği ve halihazır ikametgâhının meçhul bulunduğu mübaşir ve polis tahkikatı neticesinden anlaşılmış ve müddei vekilinin talebile mahkemece 20 gün müddetle ilânen tebligat ifasına ve muhakemenin 24.3.937 tarihine rastlıyan Çarşamba günü saat 10,30 bırakılmasına karar verilmiş olduğundan o gün ve o saatte mahkemede bizzat bulunmadığı veyahut tarafından tasdikli bir vekil de göndermediği takdirde muhakemenin gıyabında cereyan edeceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

İstanbul Dördüncü Noterine

Gayri menkul tefevvuzuna da şamil olmak üzere umumî surette vekil tayin etmiş olduğum Kadıköyünde Fransız mektebi karşısında Şevkibey sokağında 46 sayılı evde mukim Vedat Cumalıoğlu'yu vekâletimden azlettim. Keyfiyeti azilden haberdar olunmasını teminen bu azilnamelerimden bir nüshasının mumaileyhe tebliğini birinin dairenizde hıfzını, tasdikli bir suretinin bana verilmesini isterim.

Abdül oğlu İsa Sarıgöl:
İstanbulda Uzunçarşıbaşında Hanarkası çıkmazında 3 sayılı evde mukim Kayalar mübadillerinden

Azilnamelerden bu nüsha talep veçhile Vedat Cumalıoğlu'na tebliğ olunur. Sekiz Temmuz bin dokuz yüz otuz altı. Çarşamba...

Vekil gösterilen adresinde bulunamamış ve tebliğ memurumuzun yaptığı tahkikat neticesinde de yeni ikametgâhının meçhul bulunduğu anlaşılmış olmakla tebliğ makamına kaim olmak üzere bu nüsha talep veçhile neşir ve ilân için Kurun gazetesine gönderildi.

6 Şubat 1937

İstanbul Dördüncü İcra Memurluğundan:

Tamamına (2000) lira kıymetinde takdir edilmiş olan Eyüp Sultanda Küçükköyde eski Kariye üstü yeni Çamlık sokak eski 9, mükerrer 9, mükerrer 26 numaralı bir tarafı Hristaki tarlası, bir tarafı sahibi senet bir tarafı yine Hristaki tarlası ve bir tarafı yol ile mahdut kayden dört dönüm miktarında maa müstemilât hane açık artırmaya vazedilmiştir. Evsafı: Gayri menkulün, heyeti umumiyesi 3674 (5 metre mürabbaı olup derunundan bir ambar, bir ev, ve eve muttasıl bir ağır, ve bir kaç da yemiş ağacı olup hane altı kâmilen ahır ve nihayetinde ahırdan bölünmüş ufak bir oda, ve ahırın üzerinde samanlık ve ufak odanın üstüne isabet kısmında bir helâ vardır ve kâmilen ahşaptır. Ambar mahalli kısmen taş ve kerpiç ve ahşaptan yapılmış olup bir hücreden ibarettir. Mesahası hane ve ahır, 294 ve ambar mahallinin 32/5 metre murabbaı yer iştigal etmektedir. Binalar oldukça harap ve tamire muhtaçtır. Mezkûr gayri menkulün tamamını açık artırmaya vazedilmiştir. Artırma peşindir. Artırmaya iştirak edecek müşterilerin kıymeti muhammenesinin % 7/50 nisbetinde pek akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubunu hamil olmaları icabeder. Artırma şartnamesi ilân tarihinden itibaren günü dairede mahalli mahsusuna talik edilecektir. Birinci artırma 6.4.37 tarihine müsadif salı günü dairemizde saat 14 den 16 ya kadar, icra edilecek birinci artırmada bedeli kıymeti muhammenenin yüzde % 75 sini bulduğu takdirde üstüne bırakılır, aksi takdirde son artırmanın taahhüdü baki kalmak üzere artırma 15 gün daha temdit edilerek 21.4.37 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 den 16 ya kadar dairede yapılacak ikinci artırma neticesinde en çok artıranın üstünde bırakılacaktır. 2004 numaralı icra ve iflâs kanununun 126 ıncı maddesine tevfikan hakları tapu sicillerile sabit olmıyan ipotekli alacaklarla diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve mesarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün zarfında evrakı müsbitelerile birlikte dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Müterakim vergi, tenviriye ve tanzifiyeden ibaret olan belediye rüsumu ve resulü icaresi bedeli müşteriye aittir. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 34/1297 numaralı dosyada mevcut evrak ve mahallen haciz ve takdiri kıymet raporunu görüp anlıyacakları ilân olunur.

Kapalı zarf usulile eksiltme ilânı

Nafia Vekâletinden:

9/4/937 tarihli cuma günü saat 16 da Nafia Vekâletinde şose ve Köprüler Reisliği eksiltme; komisyonu odasında (136000) lira keşif bedeli Erzurum vilâyetinde Erzurum - Ağrı transit yolunda ve Arasuyu üzerinde yapılacak demir horasan köprüsü inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri diğer evrak (680) kuruş bedel mukabilinde şose ve köprüler Reisliğinden alınabilir.

Muvakkat teminat (8050) lira dır.

Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin müteahhitlik vesikasını ibraz ve demir köprü inşaatında ihtisası olan fabrika olması veya bir taahhütte yaptığı köprünün bedeli en az 50000 liraya baliğ olup bu taahhüdünü iyi bir surette yaptıklarını isbat etmeleri meşruttur.

Teklif mektuplarının 9/4/937 cuma günü saat 15 şe kadar komisyon Reisliğine verilmesi lâzımdır. (240) (613)

P. T. T. Levazım Müdürlüğünden:

1 — İdare ihtiyacı için açık eksiltme ile (3400) lira muhammen bedeli ve (255) lira muvakkat teminatlı (100) adet manyotolu masa telefonu alınacaktır.

2 — Eksiltme 7/Nisan/937 çarşamba günü saat 15 de Ankarada P. T. T. Umum Müdürlüğü satınalma komisyonunda yapılacaktır.

3 — İsteklilerin teminat mektuplarını idare veznesine yatırıp alacakları makbuz veya muteber banka mektubu ve şartnamede yazılı vesaikle mezkûr saatte komisyona müracaat ları.

4 — Şartnameler Ankarada Levazım Müdürlüğünden, İstanbulda Levazım Şube Müdürlüğünden verile cektir. (389) (975)

Maliye Vekâletinden:

1/6/937 tarihinden itibaren tedavül mevkiinden kaldırılacağı evvelce ilân edilmiş olan nikel 25 kuruşluklarla bronz 10 kuruşlukların 1/kânunuevvel/937 tarihine kadar tedavül mevkiinde kalmasının takarrur etmiş olduğu ilân olunur. (443) (1108)

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Eksiltme Komisyonundan

1 — Tuzla Tahaffüzhanesi makine aksamı, iskele ve saire tamiri ile iki adet su tankı inşası açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 2984 lira 75 kuruştur.

2 — Bu işe ait şartnameler şunlardır:

A — İdarî şartname

B — Fennî şartname

3 — İstekliler bu şartnameleri 15 kuruş mukabilinde İstanbul limanı sahil sıhhiye merkezi Levazımından alabilirler.

4 — Eksiltme 9/Mart/937 salı günü saat 15 de Galatada Kara Mustafa paşa sokağında mezkûr Merkez eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye gireceklerin 224 lira muvakkat teminat paralarını nemize yatırmaları şarttır. (1037)

Belediyeler Bankasından:

Ankarada Hukuk Fakültesi yanında inşa edilmekte bulunan Belediyeler Bankası için yaptırılacak Mobilya, mefruşat ve Dekorasyon işleri aşağıdaki şartlar altında ve kapalı zarf usuliyle ve on beş gün müddetle eksiltmeye konulmuştur.

1 — İşin muhammen bedeli 33.000 Türk Lirasıdır.

2 — Eksiltmeye konulan mobilya, tefrişat ve dekorasyon işlerinden ibaret olduğu eksiltme şartnamesile, mukavelename projesinde ve bunlara bağlı plân, resim ve projelerde gösterilmiştir.

İstekliler bu evrak ve resimleri Bankanın İstanbulda Galatada Bahtiyar hanında bulunan Kontrol Mimarı Bay Seyfinin Bürosundan yirmi lira mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme: 8—Mart—937 Pazartesi günü saat 15 de Ankarada Belediyeler Bankası İdare Meclisi huzurunda yapılacaktır.

4 — İsteklilerde bulunması şart olan vasıflar.

A — Eksiltmeye konulan Mobilya işini yapabilecek kudret ve kabiliyeti haiz hali faaliyette mobilya Fabrika veya imalâthane sahibi olmak.

B — Son üç sene içinde bir defada lâakal 30.000 liralık bir mobilya işini nizasız ve itilâfsız olarak muvaffakiyetle başarmış olmak.

C — Asgarî 30.000 liralık itibarı malisi bulunmak.

D — Muhammen bedelin % 7,5 u nisbetinde muvakkat teminat vermek.

5 — İstekliler teklif mektuplarını ve şartnamede yazılı diğer vesikaları azamî 8—Mart—937 Pazartesi günü saat 12 ye kadar Ankarada Belediyeler Bankasına göndermiş olmaları ve eksiltme saatinde bizzat veya vekillerinin eksiltmede bulunmaları lâzımdır. (381) (973)

O, hiç bir ünvan kullanmazdı, o hiçbir timsal kullanmazdı

En yüksek beşerî vukufun ve en derin beşerî hikmetin yanı sıra, bazan en iptidaî ve en iğrenç barbarlık, yer tutar; gece ve gündüz gibi yanyana!

Tahsil görmüş olmıyan bu göçebe prensin en büyük hikmetlerinden biri de, başka dinlere karşı olan hayret verici, hemen hemen şaşkınlığa uğratıcı lâkaytliğidir. O, başka dinlere ait ayinlerin yapılmasına engel olmuyor, bu cepheden hiç bir mücadeleye girişmiyordu. Ona, Cengiz Hana, yeryüzünün görünür mabuduna, eda edilmesi icap eden ubudiyetten istinkâf edilmediği müddetçe, başka miletlerin hangi mabudu saydıkları ve ona hangi ismi verdikleri ve hangi vasıtalarla ona ibadet ettikleri, kendisinin umursamazlıkla karşıladığı hususlardı!

Bu tolerans prensibi, Cengiz Hanın zaman zaman muharebeleri kazanmasını temin etmiş, bu husus, zaman zaman silâhlarından ve onların silâhlarından daha fazla işine yaramıştır, bu sahada!

Bu dâhi hükümdar, yalnız bir şey üzerine pek müteyakkızdı: Mongol ırkı üzerine! O, Mongol ırkına, yeryüzünün en seçme ve en iyi ırkı nazarile bakıyordu. Irka dokunulmamalıydı. Irkın korunmasından üstün bir şey yoktu onda: Bu hususla, bilhassa alâkadar oluyor, ilgileniyor ve sarı binicilerinin dinlerin cazibesine pek az bile olsun, tutulmaları yolunda bütün vasıtalarla uğraşıyordu. Mongollar, basit, pratik ve e[illegible]tiler ve hepsi birarada bu toprak yeryüzünde iki bak evinde dimdik, yere sağlam basmış olarak duruyorlardı; şaşırmamış ve aslâ dini rüya ve hülyalarla süslenmemiş olarak; ve bu, onlara tam bir asır, çekiştikleri milletler üzerinde hudutsuz bir temkin ve hâkimiyet temin etti,.. tam bir asır!

Cengiz Han, dinlerden gelebilecek tehditkâr tehlikeyi iyice biliyor. O, bu [illegible] de kanunla emniyet altına almış ve cezalarla araya set çekmiştir. Gerçi rahipler, san'atkârlar ve âlimler, vergi vermiyecekler, fakat ruhanîler için bir zeyl mevcut: Onlar, hiçbir zaman herhangibir resmî mevkide meşgul, hiçbir resmî yerde memur olamıyacaklar; hiç bir ilgileri resmî teşkilâtla hiçbir ilişikleri bulunmıyacak; en ufak bir ilişik bile! O, devletle kilisenin ayrılması esasını, cezrî surette tatbik etmiştir. Bu tefrike, o, fena bir takım tecrübeler geçirerek de varmış değildir. Cengiz Han, bu işi sadece, harikulâde faal sevkitabiîsi ile tatbike girişmiştir.

Ve o, ne yaptığını biliyordu!

* * *

Sonraları, aradan çok zaman geçtikten sonra, Cengiz Hanın torunlarının torunlarının zamanında devlet, dinî karışıklıklar altında inhilâle uğradı ve ondan 700 sene sonra, bu mağrur, istilâcı miletin soyu, Gobi çölünde kum gibi sayısız ve üzerlerinde vızıldıyan böcekler gibi doymak bilmez olan ruhaniler teşekülü tarafından emilerek, sıkıntılı bir varlık içerisinde yaşadılar...

Fakat büyük cetlerin ceddi, yaptığını bilerek yapmıştı!

Bütün bu kanunların harika tesirli bir kuvveti ve haşin atlılar kümeleri üzerinde hakikaten asilleştirici bir nüfuzu vardı.. Mongol olmıyan tarihçiler, kroniklerinde, Cengiz Hanın devletinde yasaya karşı suç işlenmesi, pek az,

— 13 —

hemen hemen hiç derecesinde vaki olduğunu haber veriyorlar. Mer Mongol, evini gece, gündüz açık bırakabilirdi ve malını, her ne kıymette olursa olsun her hangibir yere koyabilirdi ve bu mala aslâ el sürülmezdi; hiç kimse dokunmazdı!

Ve bizat "arzın efendisidi,, de!

Tahriratı, iradeleri, emirnameleri, nizamnameleri, mektupları üzerinde, bu kâğıtların onun tarafından imzalanan yerinde, hiçbir ünvan bulunmazdı. Hiçbir şey: Orası bomboş bir yerdi ve o, bu boş yere iki kelime yazardı.

Cengiz Han.

Hiçbir zaman daha fazlasına ihtiyacı yoktu. Bu iki kelime, bütün Asyada tarif edilemez bir şiddet ifade ederdi. Onun tahriratındaki lisan, açık, sert ve sözsüzdü. Günün birinde fazla işgüzar ve üstün tahsil görmüş bir kâtip, bir iradeyazıp önüne koyarak, harikulâde güzelikte olan müselsel ve tumtıraklı nezaket cümlelerini, hükümdarın sakitane okuyuşuna baka baka, ne diyeceğini beklerken, Cengiz Han, bir müddet sonra gözlerini cümlelerden ayırdı, göz kapaklarını kaldırdı ve bakışlarını: yazıcıya dikti. Ona sabit bakışlarını diktikten birkaç dakika geçmişti, ki özene bezene bunları yazan adam, — bu uğurda ve bu yüzden — kafasını kaybetti!

* * *

Haber verildiğine göre, Cengiz Han, mabuduna yalnız iki kişi için dua etmesini bilirdi: Devamlı bir sıhhat ve uzun bir hayat için. Bu sert kahramanın canından korktuğunu sanmak, gülünçtür. O, ölümden hiçbir zaman korkmamıştır. iahtiyarlarken bile, süvarilerinin teşkil ettiği cephenin 200 metre önünde, fırtına gibi saldırışlara kumanda ve onları böyle hücumlara sevketmiştir. Lâkin, o, zekidir; o, biliyor, ki kendi hayatile ve kendi ölümile Mongol miletinin hayatı ve inkırazı, biribirinden ayrılmaz bir şekilde düğümlüdür. O öldü mü, millet de ölecektir. Bu devleti bütün olarak perçinlemek, bu yüz binlerce ve yüzbinlerce atlıları, tekrar tekrar zaferlere doğru sevketmek kuvvetine yalnız o maliktir; başka hiç kimse!

Cengiz Han, bundan dolayı uzun ömürlü olmak arzusundaydı. Ve bu biricik noktada, tıpkı bir çocuk gibi batıl itikat zebunuydu. Kendisine, "Piyr" denilecek derecede yaşlı bir Çinlinin, salibine ebedî hayat bahşeden meşhur "Hakîm Taşı" nı bulduğu hikâye edilince, o, adeta "gökle cehennemi harekete getirdi", bu uzun saçlı "Piyri Fânî,, le görüşebilmek için! Lâkin "mucize gösteren,, Çinli, fevkalâde dostça davranan, sevimli, iyi yürekli, akıllı ve âkil bir ihtiyar zattan başka bir şey değil: "Arzın efendisi,, yle karşı karşıya gelince, ona, "Hakîm Taşı,, ndan bahsedecek yerde, müthiş cansıkıcı bir sohbete koyuldu. Sohbet mevzuu, haddizatinde mükemmel bir nasihatten ibaretti: Cengiz Han, şan ve şereften vazgeçmeliydi, her türlü dünyevî hazlardan feragat ve tekmil şahsiyetini feda etmeliydi; eğer böyle yapacak olursa, indinde her şey müsavî olacaktı, ölüm ve hayat bir olacaktı nazarında ve ölümden gelen korku, zail oluverecekti, derhal!

Cengiz Han, dostça davranan sevimli "Piyri Fanî" ye kıymadı; sadece onun nasihatini gürültülü bir kahkahalarla karşılıyarak, kendisini tekrar evine gönderdi. Bu nasihate göre, "Arzın Efendisi", hiçbir iş yapamaz ve bu nasihate kulak asmak istemiyor. Bu nasihat, onun işine gelmez, bu nasihat onun işine yaramazdı, doğrusu!

Yine haber verildiğine göre "Arzın Efendisi", bu konuşmadan aylarca sonra da, dostları arada bir ihtiyar Çinliden bahsedince, gürültülü kahkahalar atardı. Gaddarca bir Mongol ironisi ile, "Piyri Fânî" yi gıyaben rencide eder, onun nasihatini veya nahsihatlerini ve ebedî hayat hakkındaki zatına has hülyalarını, "et kıyar gibi parça parça edici,, harekete geçerdi!

Şahsiyetini feda etmek mi?

Ya o, dünyaya ne için gelmişti ki? O halde mukavemetli vücudü, sayısız yara izlerini neden taşıyordu böyle? Ne maksatla dünya üzerinde at koşturuyordu atlıları?

Cengiz Han, yıllarca o ihtiyar Çinliye kıs kıs güldü. Bazan da bir harp ortasında hatırlıyarak gülmekten kendini alamıyordu: "Kendisine, ancak zayıf yahut çok yaşlı veyahut da bomboş insanların işine

(Arkası var)

Günlük RADYO Programı

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı. 14,00 Son.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Konferans: Halkevi Neşriyat kolu namına Bay Sabri Safa (Yeni çıkan kitaplar). 20,00 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Vedia Rıza ve arkadaşları. Saat ayarı. 21,15 Şehir Tiyatrosu operet kısmı (Üç saat) 3 üncü perde.

22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23,00 Son.

Takvim

	SALI	Çarşamba
	2 Mart	3 Mart
	17 Zilhicce	18 Zilhicce
Gün doğuşu	5 33	6 32
Gün batışı	18,00	18,01
Sabah namazı	6.00	6 00
Öğle namazı	12 26	12 26
İkindi namazı	15,53	15,36
Akşam namazı	18,01	18 03
Yatsı namazı	19.30	19,31
İmsak	4 54	4,52
Yılın geçen günleri	61	62
Yılın kalan günleri	304	303

İSTANBUL BELEDİYESİ Şehir Tiyatrosu

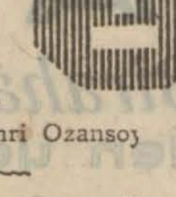

TEPEBAŞI DRAM KISMI

Bu akşam saat 20,30 da

ÜMİT 5 perde

Yazan: Henry Bern

Türkçeye çeviren: Halit Fahri Ozansoy

Fransız Tiyatrosu Operet Kısmı 2-3-937 salı günü akşamı saat 21 de

Naşit

Tarabından: KILIBIK

Şehir Tiyatrosu tarafından

DELİDOLU

GEDİKPAŞA AZAKTA

Bu akşam saat 21 de

Meşhur Tomakos'la

KIRKYILDA BİR

Operet 3 perde

1 tablo perde arala

rında Tomakos tarafından türkçe, rumca şarkılar

BORSA

1 - 3 - 937

Hizalarında yıldız işaretli olanlar, üzerinde muamele görenlerdir. Rakamlar saat 12 de kapanış satış fiyatlarıdır.

PARALAR

* Sterlin	620 —	* Şilin Avusturya	23 —
* Dolar	126 —	* Mark	28.—
* Frank	117 —	* Zloti	22 —
* Liret	125 —	* Pengo	23 —
* Belçika Fr	84 —	* Ley	14 —
* Drahmi	22 —	* Dinar	52 —
* İsviçre Fr	575 —	Yen	—
* Leva	23 —	* Kron İsveç	32 —
* Florin	66 —	* Altın	1038 —
* Kron Çek.	76 —	* Banknot	248
Pezeta	—		

ÇEKLER

* Londra	617 —	* Viyana	4 25
* Nevyork	0 7926	* Madrid	11 3960
* Paris	17 035	* Berlin	1 9730
* Milâno	15.04	* Varşova	4 20
* Brüksel	4 7038	* Budapeşte	4 3830
* Atina	88 5337	* Bükreş	108 605
* Cenevre	3 48	* Belgrad	34 5775
* Sofya	64 4480	* Yokohama	2 7830
* Amsterdam	1 4492	* Moskova	24 90
* Prağ	22 7613	* Stokholm	3 1485

ESHAM

İş Bankası	24 40	Tramvay	—
Anadolu	24 40	* Çimento	14 60
Reji	,—	Ünyon Del.	,—
Şir. Hayriy	.—	Şark Del.	,—
Merkez Bank	99.	Balya	,—
U. Sigorta	.—	Şark m. ecza	—
Ponomonti	,—	Telefon	—

İstikrazlar		Tahviller	
* 1933 T.Bor. I	20 30	Elektrik	—
* " " II	19 85	Tramvay	,—
* " " III	19 30	Rıhtım	.—
İstik.Dahili	.	Anadolu I	39 20
* Ergeni İstik	99	Anadolu II	39 20
1928 A M	.—	Anadolu III	—
* S. Erzurum	95 25	* Mümessil A	42 30

Zahire satışı

1 — İTHALÂT: Buğday 420, çavdar 315, arpa 136 kepek 15 yapak 128 B. peynir 6 kaşar 5 un 119 fasuyye 33 mısır 28 yulaf 25 nohut 2 razmol 23 tiftik 13 susam 10 keten tohumu 13 mercimek 5 pamuk 4 K. ceviz 1 pamuk yağı 42, kendir tohumu 10, haşhaş yağı 3 zeytin yağı 12 ton.

İHRACAT: Buğday 100, arpa 405, razmol 192, kepek 14, yapak 56, tiftik 1/2 ton. Pamuk 1448, kurt 70 adet.

2 — SATIŞLAR:

Buğday yumuşak kilosu 6 kuruş 7 paradan, 6 kuruş 18 paraya kadar, buğday sert kilosu 6 kuruştan 6 kuruş 15 paraya kadar, arpa Anadol kilosu 4 kuruş 15 paradan 4 kuruş 25 paraya kadar, çavdar kilosu 5 kuruş 2,5 paradan 5 kuruş 4 paraya kadar, mısır sarı kilosu 5 kuruştan 5 kuruş 5 paraya kadar, İç fındık kilosu 63 kuruş 20 paradan, yapak Anadol kilosu 62 kuruş 20 paradan, peynir beyaz kilosu 41 kuruş 7 paradan 42 kuruş 37 paraya kadar, zerdeva derisi çifti 5250 kuruştan 5550 kuruşa kadar, sansar derisi çifti 3300 kuruştan 3600 kuruşa kadar, kunduz derisi çifti 1400 kuruştan, tilki derisi çifti 800 kuruştan 1000 kuruşa kadar, porsuk derisi çifti 650 kuruştan, çakal derisi çifti 240 kuruştan 250 kuruşa kadar, tavşan derisi adedi 24 kuruştan 26,5 kuruşa kadar.

3 — TELGRAFLAR: 27/2/937

Londra mısır Laplata şubat tahmili korteri 23 şi. 9 peni ki. 3 kr. 36 santim, Londra keten tohumu Laplata şubat tahmili 11 ster. 15 şi. ki. 7 kr. 12 santim, Anvers arpa Lehistan mart nisan tahmili 100 kilosu 125 B. frank ki. 5 kr. 30 santim, Liverpul buğday mart tahmili 100 libresi 8 şi. 6 pe. ki. 5 kr. 77 santim, Şikago buğday mayıs tahmili buşeli 131 3/4 sent. ki. 6 kr. 10 santim, Vinipek buğday Manitoba mayıs tahmili buşeli 125 sent ki. 5 kr. 79 santim. Hamburg iç fındık Giresun derhal tahmil 100 kilosu 155 R. mark ki. 78 kr. 55 santim. Hamburg iç fındık Levan derhal tahmil 100 kilosu 155 R. mark ki. 78 kr. 55 santim.

Yumurta nakliyatında

Ankara, 1 (Telefonla) — Memleket içinde trenle yapılacak hayvan ve hayvan mahsulleri nakliyatı hakkında Devlet Demiryolları tarafından evvelce verilen bir emirde bazı vesikalar aranılması istenmişti. Son defa Cenevrede Milletlerarasında aktedilen ve hükûmetimiz tarafından da imza olunan Milletlerarası mukavelesi mucibince bilûmum yumurta nakliyatında sağlık ve menşe şahadetnamesi aranılması kararlaştırıldığından evvelce verilen emirde yumurta hakkındaki mevzu hüküm kaldırılmıştır.

Final maçı

B. İ. T. O. K. tan:

24 Şubat 937 çarşamba günü lâzım gelirken havanın fenalığı dolayısile tehir edilen dostluk kupası final maçı 7 mart 937 pazar günü Güneş ve Beşiktaş arasında yapılacaktır.

1) — Maç Taksim stadyomunda oynanacaktır.

2) Maç hakemi Fenerbahçe antrenörü Bay Eliott'dur.

3) Maça saat 15 de başlanacaktır. Final maçı olduğundan, berabere kalındığı takdirde yarım saat temdit vardır.

4) Fiyatlar: Balkon 100, tribün 50, duhuliye 25 kuruştur. Bu maç için evvelce dağıtılan davetiye ve Klüp biletleri muteberdir.

Millî küme

Esaslar bugün Türk Spor kurumundaki toplantıda kat'î olarak tesbit edilecek

Ankara, 1 (Telefonla) — Yarın (bugün) saat 10 buçukta Türkspor Kurumu Umumî merkezinde ikinci reis B. Halit Bayrak'ın riyasetinde bir toplantı yapılacaktır.

Bu toplantıda, teşkili düşünülen Millî Küme'nin esasları kat'î olarak tesbit edilecek ve hemen tatbikine geçilecektir.

Bu maksatla İzmir futbol ajanı B. Adnan şehrimize gelmiştir. İstanbul futbol ajanı B. Zeki Rıza da bugün beklenmektedir.

Şatranç müsabakası

Ankara, 1 (Telefonla) — Ankarada bulunan şatranç meraklıları teşkil ettikleri klüpte büyük bir müsabaka tertip etmişlerdir.

Çok hararetli olacağı anlaşılan müsabaka bir ay kadar sürecektir.

Konsolosluklarda yeni nakil ve tayinler

Ankara, 1 (Telefonla) — Suudi Arap hükûmeti nezdindeki maslahatgüzarımız B. Muhittin Raşit Yemen hükûmeti nezdinde hükûmetimizi temsile memur edilmiştir.

Berlin konsolosluğuna Odesa konsolosu B. Selim, Odesa konsolosluğuna Berlin konsolosu B. Ali Rıza, Halep konsolosluğuna merkezden B. Faik Zihni, Milano kançılarlığına merkezden B. Ali Rıza tayin ne nakledilmişler, Halep muavin konsolosu B. Hikmet de merkeze naklolunmuştur.

Küçük san'atlar sergisinde mükâfat kazananlar

Ankara, 1 (Telefonla) — Bundan bir müddet evvel açılan Küçük Sanatlar sergisinde mükâfat kazananların madalya ve beratları bugün Ticaret Odasında merasimle tevzi edilmiştir.

Damızlık hayvanlar muayeneden geçirilecek

Ankara, 1 (Telefonla) — Ziraat vekâleti halkın elinde bulunan damızlık hayvanların hastalıksız ve salim bulunmaları için bakteriyolojik muayeneden geçirilmesine karar vermiştir. Vilâyet baytar müdürleri hayvanlardan usulü dairesinde alacakları seromları Yüksek Ziraat enstitüsü baytar fakültesi hıfzıssıhha enstitüsüne göndereceklerdir.

Hayvan sağlık zabıtası müfettişliği kuruldu

Ankara, 1 (Telefonla) — Ziraat vekâleti merkezi Trakya olmak ve doğrudan doğruya vekâlete bağlı bulunmak üzere "Hayvan sağlık zabıtası Trakya mıntakası mücadele müfettişliği,, teşkil etmiştir.

Bu müfettişlik hayvan sağlık zabıtasını kanun nizamnameleri ve talimatnameleri ile emirlerinin tatbikine nezaret edecektir.

Müfettişliğin hududu Trakya umumî müfettişlik mıntakası olarak tesbit olunmuştur.

Kısa Ankara Haberleri

* İSTANBUL Sıhhiye müdürü doktor Ali Rıza'nın derecesi birinci sınıfa terfi edilmiştir.

* DENİZYOLLARI ve Akay işletme idareleri ile fabrika ve havuzlar idareleri memur ve müstahdemleri tekaüt kanunu bugün Resmî Gazetede intişar etmiştir.

* BELEDİYELER İmar heyeti Muğla şehri su plânlarını hazırlamıştır. Proje yakında münakasaya konulacaktır.

* İŞ idaresi iş kanununun 93 üncü maddesine tevfikan fabrika ve müesseselerin kimler tarafından kontrol edileceğine dair bir nizamname projesi hazırlamaktadır.

Dün ve Yarın Tercüme Külliyatı

60 Kitab, koca bir kütübhane

Bu kütübhane Avrupanın tanınmış muharrirlerinin en mühim eserleri tercüme edilerek meydana getirilmiştir

1 inci Seri		2 inci Seri		3 üncü Seri		4 üncü Seri		5 inci Seri		6 ıncı Seri	
1 Safo	100	11 Gorio baba	100	21 Hükümdar millet	50	31 J. Rasin IV	60	41 De profundis	50	51 Eneit	100
2 Aile çemberi	100	12 Deliliğin psikolojisi	50	22 Komünizm	50	32 Metafizik	40	42 Günün hukukî işleri	75	52 Para	25
3 Ticaret, banka, borsa		13 İlkbahar selleri	75	23 Günün iktisadî işleri	60	33 İskender	60	43 Eflâtun	35	53 Sezar	40
4 Devlet ve ihtilâl	75	14 Engerek düğümü	60	24 Yeni ilmîzihniyet	75	343 Kadın ve sosyalizm	100	44 Gizli harpler	75	54 İlmî felsefe	40
5 Sosyalizm	75	15 J. Rasin III	75	25 Cumhuriyet	50	35 Demokrit	25	45 Disraelinin yahatı	100	55 Karıncaların hayatı	75
6 J. Rasin I	75	16 Samimî saadet	50	26 Tercümenin rolü	100	36 Dinler tarihi	125	46 Metafizik nedir	25	56 Demosten	35
7 İşçi sınfı ihtilâli	60	17 İstatistik	30	27 Değişişler	75	37 Filozofi ve sanat	40	47 Yeni adam	75	57 Çiçeron	40
8 İsfahana doğru	100	18 Çocuk düşürtenler	60	28 Laokon	30	38 Etika	100	48 İrsiyetin tesirleri	75	58 Hipnotizma	100
9 Ruhî hayatta Lâşuur	60	19 İlim ve felsefe	30	29 Kapitalizm buhranı	50	39 Heraklit	25	49 Politika felsefesi	75	59 nsan	50
10 J. Rasin II	75	20 Cemiyetin asılları	100	30 Salambo	125	40 Ruhî mucizeler	75	50 Estetik	25	60 Yeni kadın	40

Bu kitapları yazan muharrirlerin bir kısmının ismi: A. Dode, A, Moruva, eLnin, Piyer Loti, Dr. Yung, Balzak, T. Bernard, Turgenyef, F. Moriak, Tolstoy, Andre, Moris Silk, F. Engels, Rosel, Lenin, Stalin, Ksenefon, Ovid, Lessing, Pr. Piru, Flober, Aristo, Plütark, August Bebel, P. Kropotkin, D. Janet, Zichka, F. Strovski, Hegel, Virgile, Reichenbach, M. Maeterlinck,

Bu kitapları tercüme edenlerin bir kısmının ismi: H. Rifat, İ H. Alişan, Muhlis Etem, Sabiha Zekeriya, H. Nazım, B. Hayrullah. Dr. İzzettin, Sami zade Süreyya, eyami Safa, Suphi Nuri, Hilmi Ziya, Muhiddin, Galip Kemali, Salih Zeki, Suud Kemal, A. Hamdi Başar, H. Ömer Budda, Ağaoğlu Ahmet, Cemil Sena, Burhan Toprak, H. Var oğlu, Öğretmen Remzi Türker ve Nihat Kip, Sadri Ertem, Ziya Somar, M. Naci Ecer.

VAKIT **Kütüphanesine müracaat ediniz. Bu kitapları taksit ile de tedarik hususunda size kolaylık gösterecektir. Istanbul Ankara caddesi Telefon 24370**

Boğaziçi Mecmuası

Mart Sayısı Çıktı

Memleketimizin en büyük kalem sahipleri: Hüseyin Cahit Yalçın, Ahmet Emin Yalman, Abidin Daver, Burhan Cahit ve doktor Galip Âtanın en cazip mevzular üzerinde en nefis yazılarını.

Yüksek Şairlerimiz:

Mitat Cemal, ve Faruk Nafiz Çamlıbel'in edebiyatımıza şeref veren manzumelerini okuyacaksınız.
Bu nüshada dünyanın cenneti olan Boğazın fevkalâde güzel tablo ve resimlerine hayran kalacaksınız.
Mecmuayı Şirketi Hayriyenin iskele gişelerinde ve bütün müvezzilerde arayınız.

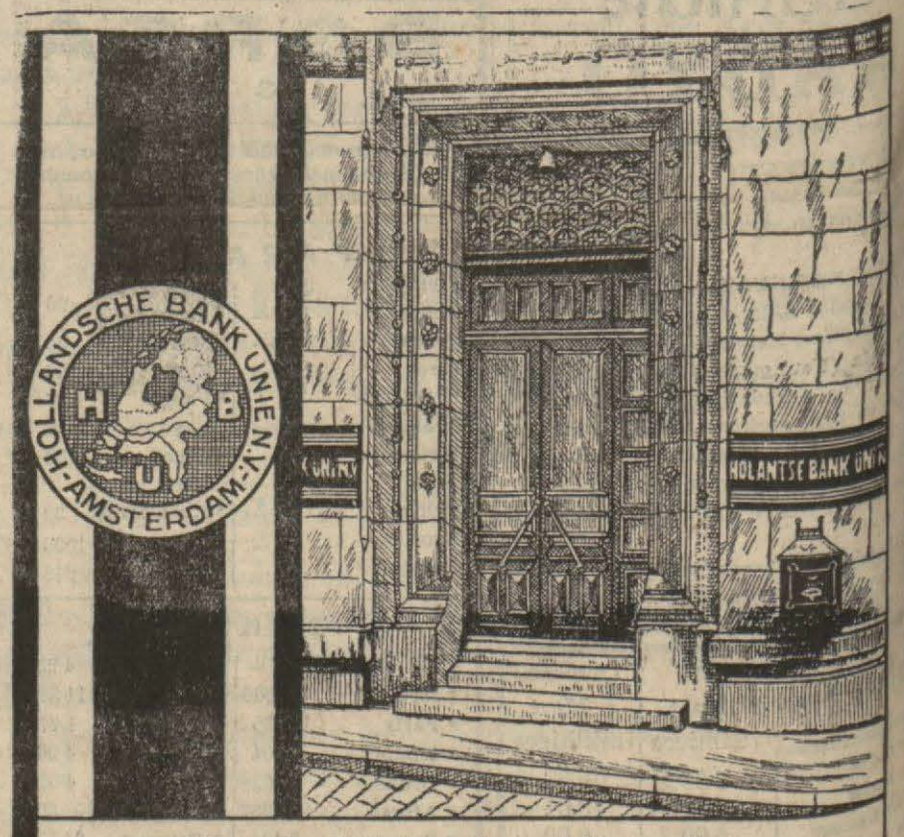

Mevduat için elverişli şartlar
Para plasmanı için öğütler
Kiralık Kasalar

Bütün gün arasız açıktır

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketinden:

Sif İstanbul olarak beş bin tona kadar şeker kapalı zarf suretile mübayaa edilecektir.

Şartname İstanbul büromuzdan tedarik edilebilir. Tekliflerin 10 Mart 937 çarşamba günü saat on bire kadar Bahçekapıda Taşhanda ŞEKER ŞİRKETİ bürosuna verilmesi ilân olunur.

Istanbul Haricî Askerî Kıtaatı ilânları

Şartnamesindeki değişiklik dolayısile dört adet muhtelif tezgâh yeniden kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Tahmin edilen bedeli 17000 lira olup ilk teminat parası 1275 liradır. İhalesi 4/Mart/937 per şembe günü saat 15 dedir. Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenilen belgelerile birlikte teminat ve teklif mektuplarını ihale gün ve saatinden en geç bir saat evveline kadar Ankara da M. M. Vekâleti Satınalma Komisyonuna vermeleri. (571) (232)

ISPOR POSTASI

Her hafta en doğru, en ciddî ve bütün gençleri alâkadar eden spor havadislerile çıkmakta olan Spor Postasını mutlaka okuyunuz.

Bu haftaki sayısında birçok yazılardan başka Nüzhet Abbas, Eşref Şefik ve Burhan Felek de çok enteresan mevzulara dair yazılar yazmışlardır. Her yerde fiyatı beş kuruştur.

KURUN

İLÂN ÜCRETLERİ

Ticaret ilânlarının ilân sayfalarında santimi 30 kuruştan başlar. İlk sayfada 250 kuruşa kadar çıkar.

Büyük, çok devamlı kilişeli, renkli ilân verenlere ayrı ayrı indirmeleri yapılır.

Resmi ilânların bir satırı 10 kuruştur.

Küçük ilânlar:

Bir defa 30, iki defası 50, üç defası 65, dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenlerin bir defası bedavadır. Dört satırı geçen ilân'ların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

KURUN hem doğrudan doğruya, kendi idare yerinde, hem Orhanbey hanında VAKIT Propaganda Servisi eliyle ilân kabul eder.

Sahibi: ASIM US
Neşriyat direktörü: Refik A. Sevengil

Beyoğlunun en sevimli muhiti

Taze ve soğuk bira ve rakı bol sıcak ve soğuk meze ile beraber

KİBAR

Lokanta ve Birahanesi

Fiatlar her yerden ucuzdur

Mükemmel servis

Bir ziyaret kâfidir.

İstiklâl caddesi, Lion mağazası karşısında

Kocaeli Vilâyetinden

Adapazarı — Hendek yolunun 25+000 — 26+460 kilometreleri arasında 1460 metrelik kısmın esaslı tamiratı martın dördüncü Perşembe günü saat on beşte açık eksiltme suretile ihale edilecektir. Keşif bedeli 4658 lira 56 kuruştur. İsteklilerin 349 lira 40 kuruşluk muvakkat teminat mektubu veya Banka makbuzile Vilâyet makamına keşif ve şartnamesini görmek istiyenlerin Kocaeli Nafia Müdürlüğüne müracaatları (997)

İstanbul gurubu tapu sicil müdürlüğünden:

Kadıköy mıntakası tapu sicil muhafızlığında 12 lira maaşla namzet olarak münhal kitabete, lise mezunları arasında Martın altıncı cumartesi günü saat 13 buçukta açılacak müsabaka imtihanında en çok muvaffak olanın tayini mukarrer olduğundan taliplerin diğer şeraiti öğrenmek üzere bu müddet içinde Sultanahmette İstanbul Gurubu tapu sicil müdürlüğünde veya aynı binada Kadıköy sicil muhafızlığına müracaat etmeleri ilân olunur. (1121)